

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

**Sociální aspekty páčání trestné činnosti vietnamskou
komunitou**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:
PhDr. et Mgr. Zdeňka Vaňková

Vypracoval:
Petr Vojtek

Brno 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Sociální aspekty páchaní trestné činnosti“ zpracoval samostatně a použil jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce. Elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

V Brně dne 20.4.2012

Petr Vojtek

Poděkování

Děkuji vedoucí bakalářské práce paní PhDr. et Mgr. Zdeňce Vaňkové za velmi užitečnou metodickou a odbornou pomoc a cenné připomínky a rady, které mi pomohly při zpracování mé bakalářské práce.

Také bych chtěl poděkovat své manželce Zuzaně Vojtkové za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce, a které si nesmírně vážím.

Petr Vojtek

OBSAH

ÚVOD	2
TEORETICKÁ ČÁST	5
1. POPIS PROBLÉMU A STRUČNÁ HISTORIE VIETNAMU	5
1.1. VIETNAMSKÁ KOMUNITA V OTÁZKÁCH	5
1.2. STRUČNÁ HISTORIE VIETNAMU	6
2. PRVNÍ PŘÍCHODY VIETNAMCŮ NA ÚZEMÍ BÝVALÉ ČSSR	12
2.1. POLITICKÉ VZTAHY MEZI VIETNAMSKOU DEMOKRATICKOU REPUBLIKOU A ČSSR	12
2.2. SITUACE VIETNAMSKÝCH DĚLNÍKŮ V ČSSR PŘED ROKEM 1989	14
3. SITUACE VIETNAMSKÉ KOMUNITY U NÁS PO ROCE 1989	17
3.1. ZPŮSOBY PŘÍJEZDŮ VIETNAMSKÝCH OBČANŮ DO ČR	20
4. KRIMINALITA VE VIETNAMSKÉ DIASPOŘE A JEJÍ ROZMACH PO ROCE 1989	23
4.1. POPIS JEDNOTLIVÝCH TYPŮ TRESTNÉ ČINNOSTI CHARAKTERISTICKÉ PRO VIETNAMSKOU KOMUNITU	23
4.2. STRUKTURY VIETNAMSKÉHO KRIMINÁLNÍHO PODSVĚTÍ	29
4.3. BANÁNOVÉ DĚTI, ŠKOLA A JEJÍ VLIV NA PÁCHÁNÍ TRESTNÉ ČINNOSTI	31
4.4. DĚTI TRŽNICE	35
EMPIRICKÁ ČÁST	36
5. VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ	36
5.1. CÍL DANÉHO VÝZKUMU	36
5.2. VÝZKUMNÝ VZOREK	36
5.3. POLOSTRUKTUROVANÝ ROZHOVOR	37
5.4. METODIKA SBĚRU DAT	38
5.5. ROZHOVORY S RESPONDENTY VIETNAMSKÉ NÁRODNOSTI	39
5.6. ROZHOVORY S PŘÍSLUŠNÍKY ČESKÉ NÁRODNOSTI	47
5.7. ANALÝZA ROZHOVORU ZA POMOCI JEJICH KÓDOVÁNÍ	55
5.8. AXIÁLNÍ KÓDOVÁNÍ	60
5.9. ZÁVĚR VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	63
ZÁVĚR	64
RESUMÉ	65
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67

ÚVOD

Jako téma pro mou bakalářskou práci jsem si vybral sociální aspekty-důvody, které vedou vietnamskou komunitu k páchání trestných činů v jejich hostitelských zemích. V případě mé bakalářské práce bude tou zemí Česká republika. Jako příslušník Celní správy České republiky (dále jen „celní správa“) se takřka denně setkávám s vietnamskou komunitou. V rámci kontrol, které provádíme na tržnicích a vietnamských večerkách, jsem svědkem a vlastně mnohdy i součástí řady lidských osudů této komunity. Skutečným motivem k této práci však pro mě byl příběh jednoho trhovce, dále už jen pan T. Můj tým prováděl několikrát kontrolu jeho stánku a ve všech případech bylo nalezeno padělané zboží. Bohužel se panu T. podařilo ze stánku vždy utéct a tak nám jeho identita byla sdělena správcem tržnice. Ve všech třech zmiňovaných případech skončil tento správní delikt¹ ve správním řízení „pouze“ s několika tisícovou pokutou. Při posledním zásahu byl však pan T. přistižen přímo při prodeji padělaného zboží, což bylo následně potvrzeno i svědky, tedy kupujícími. Celá věc byla proto předána policejnímu orgánu celní správy a následně řešena v trestním řízení. Jako jeden z možných trestů pro pana T. bylo i vyhoštění ze země s následným návratem do Vietnamu. Je všeobecně známo, že vyhoštění znamená pro Vietnamce to nejhorší potrestání a zcela logicky se proto nabízí otázka, proč se tedy neustále dopouštěl stejné trestné činnosti, za kterou byl několikrát potrestán, přestože věděl, jaký trest za ni hrozí.

Až zpětně jsme se dozvídali od dalších vietnamských občanů provozujících podnikatelskou činnost na zmiňované tržnici, že tento pan T. měl doma ve Vietnamu velmi chudou rodinu a dvě malé děti, které neviděl už pět let. Každý měsíc jim posílal určitý obnos peněz, aby jim alespoň trochu ulehčil v tíživé životní situaci. Ač se to může zdát zvláštní, o padělané zboží známých světových značek je mezi lidmi pořád relativně velký zájem. Drtivá většina společnosti nemá dostatek finančních prostředků, aby si mohli koupit mikinu za dva tisíce a tak jdou automaticky koupit toto z boží k Vietnamcům. Troufám si tvrdit, že pokud nejste opravdu odborník a znalec, ale jste běžný člověk a spotřebitel, rozdíl mezi padělaným a originálním zbožím nepoznáte. Pan T. proto využíval poptávky, aby si zajistil příjmy, které by potom mohl poslat do Vietnamu svým dětem.

---

¹ §24 odst. 1 písm. a) zák.č.634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

Ač z profesionálního hlediska nerad, musím přiznat, že mě tento příběh zasáhl a začal jsem si klást otázky, zda většina trestných činů, které vietnamská komunita páchá, je pouhým vygradováním jejich tíživé životní situace, nebo zda je to pouhé malé procento v celkovém objemu aspektů páchání trestné činnosti vietnamskou komunitou.

Abychom pochopili skutečné důvody, které mají tito lidé k protiprávnímu jednání, musíme poznat je samotné, jejich způsob života ve Vietnamu i v České republice a jejich mentalitu. To vše jsem shrnul v mé bakalářské práci, abych získal odpověď na otázky, které potřebuji znát, abych mohl vykonávat svou práci svědomitě, ale zároveň lidsky.

První kapitola je proto jakýmsi vstupem do celé problematiky bakalářské práce a stručným historickým průvodcem vietnamských dějin. Ve druhé kapitole je na ni volně navazováno historickým vývojem mezi Vietnamem a tehdejším Československem, jako jsou první diplomatické styky či samotné počáteční migrace vietnamských obyvatel. Třetí kapitola popisuje situaci Vietnamců u nás po roce 1989. Na třetí kapitolu navazuje popis jednotlivé trestní činnosti v závislosti na hierarchii pachatelů z vietnamské komunity. Pátá kapitola-empirická část je zaměřena na výzkum a potvrzení či vyvrácení hypotéz vzniklých při psaní mé bakalářské práce.

Mezi klíčová slova, která má bakalářská práce obsahuje, patří tato slova:

1. Multikulturalismus - úsilí o možnost většího rozvoje pro etnické a rasové minority zejména na půdě vzdělávání, kulturního projevu a dodržování tradice²
„Multikulturalismus tvrdí, že lidé s různými kořeny mohou žít pospolu a učit se porozumět obraznosti druhých, mohou a měli by se bez předsudků či iluzí dívat přes hranice rasy, jazyka, rodu a věku a učit se myslet na pozadí promíšené společnosti.“³
2. Integrace - zapojení se do hlavního kulturního proudu při emancipovaném zachování vlastní etnické svébytnosti⁴
3. Migrace - prostorové přemísťování osob přes libovolné hranice, spojené se změnou bydliště, na kratší či delší dobu či natrvalo⁵
4. Majorita – termín pro většinu, v bakalářské práci chápán jako termín pro většinovou společnost

---

² Sekot, A. 2004, s.69

³ Barša, P. 1994, úvodní citát Roberta Huguese

⁴ Sekot, A. 2004, s.67

⁵ tamtéž, s.69

5. Minorita- termín pro menšinu, v bakalářské práci chápán jako termín pro menšinovou společnost- Vietnamce
6. Vietnamská komunita- Vietnamci žijící na území České republiky

Keywords: *multiculturalism, integration, migration, majority, minor, community of Vietnamese*

TEORETICKÁ ČÁST

1. POPIS PROBLÉMU A STRUČNÁ HISTORIE VIETNAMU

1.1. Vietnamská komunita v otázkách

Na téma zabývající se Vietnamci a vietnamskou komunitou v ČR, stejně tak způsobem života v jejich domovině, popřípadě přizpůsobivost a schopnost začlenění se do majority země, bylo napsáno velké množství prací i odborných publikací. Stejně tak bylo napsáno i velké množství odborných prací a kriminalistických výročních zpráv zabývajících se kriminálními živly z ciziny a jimi páchanou trestnou činností, tedy i příslušníky vietnamské komunity.

V mé bakalářské práci s názvem „Sociální aspekty páchaní trestné činnosti vietnamskou komunitou“ bych se zaměřil především na relativně opomíjenou otázku „PROČ?“ Konkrétně na otázky proč, co, nebo jaký důvod, popřípadě důvody vedou příslušníky vietnamské komunity k tomu, aby ve své „hostitelské“ zemi páchali trestné činy a riskovali tak nejen postih finanční nebo vězení, ale pro ně trest ze všech nejhorší a to je vyhoštění ze země, což je v jejich případě totéž, jako trest smrti, neboť čelit obrovské potupě, ale především likvidačním dluhům, které vznikly jako důsledek cesty za lepším životem, je většinou nad jejich síly.

Otázkou tedy zůstává, zda jsou důvody, které vedou Vietnamce k páchaní trestné činnosti a nelegálním machinacím, pokud budeme hovořit o většině Vietnamců, čistě promyšlené a vypočítavé nebo zda se jedná pouze o touhu po moci a penězích k vydobytí si respektu nejen mezi svými, ale i v rámci majority a přiblížení se tak západnímu světu. Ve hře však zůstává i možnost, že trestné činy, které páchají, jsou jen výsledkem otřesných podmínek, ve kterých žijí, neschopnost splácení svých dluhů nebo jen čirá zoufalost nad svou životní situací a snaha uživit sebe a své blízké.

Zároveň bude má bakalářská práce obsahovat i popis nejčastějších druhů trestné činnosti, které jsou pro vietnamskou komunitu charakteristické, a které jsou do jisté míry ovlivněny i jejich způsobem života a mentalitou, částečně geneticky zakotvenou z jejich domoviny, neboť něco, co evropské mentalitě přijde naprosto nepochopitelné a balancuje za hranicemi zákona, může být ve Vietnamu denním chlebem.

Dále bych se v jedné z kapitol zaměřil i na figurování vietnamských dětí v otázkách trestné činnosti. Jejich možné využívání proti celním kontrolám

na vietnamských tržnicích i jejich život v hostitelských zemích, které se pro mnohé z nich stanou zemí rodnou, kdy vzájemný střed kultur vietnamských a evropských, konkrétně českých a jejich snaha zapadnout a začlenit se do obou sfér, může vyústit k možné trestné činnosti.

Pokud bych měl tedy shrnout v pár větách cíl mé bakalářské práce, pak bude obsahovat nejen nejtypičtější druhy trestné činnosti, ale především analýzy možných důvodů, které vietnamskou komunitu vedou k páchání těchto činů, stejně tak jako možný vliv kultury, životního prostředí či mentality, které si jako své genetické dispozice přivážejí do hostitelských zemí a přenášejí je na další a další generace.

1.2. Stručná historie Vietnamu

Vůbec první obyvatelstvo státního charakteru se objevuje na území Vietnamu již v době bronzové. Avšak první stát, o kterém lze hovořit jako o státu, je království Aulac ze 3. století př.n.l., s původními obyvateli Viety. Život a kultura původních Vietů byly založeny ryze na zdokonalování se v zemědělství, konkrétně pěstování rýže a její následný prodej. Rok 111. př.n.l. znamenal pro Vietnam vpád čínských Chánů s téměř tisíciletou krutou nadvládou nad vietkým územím, která ovšem s sebou přinesla poznání konfucianství, taoismu a buddhismu. Až v roce 939 lze hovořit o samostatném a svobodném vietnamském státu Dai-Viet. Čínská nadvláda se, pomineme-li uzurpátorství od francouzských kolonizátorů a amerických vojáků, dá zařadit k dalším z hrozných období, kterými si Vietnam a jeho obyvatelé museli projít. Čínskými panovníky byli považováni za podřadnou provincii a podle toho s nimi bylo zacházeno jako s odpadem dobrým pro otrockou práci.⁶

V roce 1075-1073 musel nynější Vietnam opět čelit vpádu Číňanů, a o tři staletí později i vpádů Mongolských nájezdníků. Nebylo ničím výjimečným, že tito nájezdníci vypalovali města a vesnice a zabíjeli tisíce lidí, kteří se jim připlétli do cesty.⁷

V roce 1076 byla v Than Longu-dnešní Hanoji založena Národní Akademie zasvěcena Konfuciovi. Dnes bychom ji mohli považovat za prominentní univerzitu a je zajímavé, že nejstarší evropské univerzity předběhla takřka o tři sta let. Od 15. století se na území Vietnamu dostávají evropští misionáři a učenci. Prakticky až do devatenáctého

---

⁶ Fairbank, J., K. 1998, s. 55-99

⁷ Nguyen, K., V.1978, s.15-62

století musel Vietnam čelit občanským bojům uvnitř země, ale i dalším větším i drobnějším mezistátním konfliktům.⁸

Dalším z velkých uzurpátorů Vietnamu se stává Francie, která se k „moci“ dostává dne 25. srpna 1883, kdy vojensky kontrolovala všechny jeho regiony, Cochinchinu na jihu, Annam v centrální části a Tonkin na severu. Francouzská nadvláda vůči původnímu vietnamskému obyvatelstvu byla velmi tvrdá, což vyvolávalo v místních lidech buřičské a vlastenecké nálady, které daly základ pro vznik nejrůznějších nacionalistických organizací brojících proti kolonizátorům. Mezi nejznámější organizace patřil Revoluční svaz mládeže Vietnamu v čele z Nguyenem Ai Quocem, později známém jako Ho Či Min. Bylo více než jasné, že musí dojít k válečnému konfliktu o osvobození Vietnamu z područí Francie, už jen proto, že Vietnam má s tímto typem válek historické zkušenosti. Válka o relativní svobodu Vietnamu známá pod názvem „První indočínská válka“ tedy probíhala od roku 1946 až do roku 1954. V průběhu válečného konfliktu padlo přes dvě stě tisíc vojáků a civilistů.⁹

Důležitým mezníkem v dějinách Vietnamu je datum 7. květen 1954. V tento den definitivně končí Kolonie Francouzské Indočíny. Po jejím rozpadu bylo potřeba sjednat na válkou zdevastovaném území nový řád. K tomu měly sloužit tzv. Ženevské dohody. V průběhu dvou následujících měsíců projednávali političtí zástupci Ameriky, Evropy, SSSR, Číny a Vietnamu, jakým směrem se bude nadále ubírat a jak bude uspořádáno území bývalé Indočíny. 20. července 1954 bylo jasné rozhodnuto. Podél 17. rovnoběžky byl Vietnam rozdělen na dvě části a to na severní a jižní. Sever Vietnamu byl plně ovládnut komunisty, zatímco jih byl pod neoficiální nadvládou Američanů. Podstatou samotných Ženevských dohod byla snaha o svobodné volby a znovusjednocení Vietnamu pod jednotnou demokratickou vládou. Přestože Ženevská konference, potažmo dohody přinesly ukončení První indočínské války a mír, Vietnam čekala ještě mnohem tvrdší rána, na kterou nebyl ani zdaleka připraven.¹⁰

Jednotné volby byly naplánovány na rok 1956. Amerika se velmi obávala severního komunistického Vietnamu, neboť Ho Či Minova nacionalistická politika by mohla zlákat až na 80 procent voličů. Přes veškeré snahy však volby sjednocení

---

⁸ Klinderová-Zbořilová, I. 1987, s. 148,149

⁹ McNab, Ch., 2010, s. 8-11

¹⁰ tamtéž, 2010, s. 21

nepřinesly. Sever podporovaný Čínou a SSSR zůstal nadále oddělen od Jihu, který plně spoléhal na finanční i obrannou pomoc USA. A hrozba komunismu stále sílila.¹¹

Spojené státy americké, pod vládou tehdejšího prezidenta Kennedyho, si daly za cíl ochránit Vietnam před sílícím komunistickým vlivem ze severu. Vysílaly proto „odborné“ poradce na jih. Od prosince roku 1961 bylo ve Vietnamu kolem tří tisíc amerických poradců a v roce 1963 se jejich počet zvýšil až na šestnáct tisíc. Přes veškerou snahu těchto takzvaných poradců, však moc severu stále rostla. V roce 1964 se podařilo Vietkongu infiltrovat na území jižního Vietnamu s takovou razancí, že ovládalo na čtyřicet procent jihu. Vietkong byly vojenské jednotky komunistů v Jižním Vietnamu, které chtěly za podpory Severního Vietnamu svrhnout oficiální vládu.¹²

Americké základny postupně začaly padat jedna po druhé, proto 7. února 1965 Amerika vrací útok a začíná tzv. Vietnamská válka. Amerika pojala válku ve Vietnamu jako záchrannou misi proti rozmachu komunismu. Přesto všechno je charakter vedení války Amerikou poněkud zarážející. Při jedné z nejzásadnější bojové akce, zvané „Rolling Thunder“, která začala 2. března 1965 a trvala zhruba tři roky, bylo na celém území Vietnamu svrženo více než milion tun amerických bomb. Rozsah škod byl katastrofický, nebylo ničím výjimečným pozastavení se nad brutalitou útoku na rozvojovou zemi, kterou Vietnam bezpochyby byl. Brutalitu útoku naznačuje pouhý fakt, že v průběhu výše jmenované akce zahynulo téměř šedesát tisíc civilistů. Vojáků bylo téměř nespočet. Bohužel, kýženého efektu se Spojené státy americké nedočkaly. Na hlavách politických reprezentantů visela pouze kritika za počet obětí a finanční náročnost útoku. Proto se Amerika snažila válečný konflikt pomalu, ale jistě ukončit. Nejen výše zmiňované aspekty poukazovaly na neúspěšnost války. Amerika byla neúspěšná na všech frontách. Díky počtu obětí, získával Severní Vietnam stále větší slovo i na jihu, proto nebyl s dostatečným počtem věrných žádný problém v roce 1968 provést invazi na Jih.¹³

Válka pokračovala a Amerika ztrácela víru ve svůj sen o nekomunistickém Vietnamu. V roce 1969 dochází k procesu „vietnamizace“, kdy Amerika pod palbou kritiků začíná pomalu opouštět území Vietnamu. Samotný akt války spíše připomíná svým charakterem boje ve druhé světové válce. Bohužel Američané ve Vietnamu zde

---

¹¹ McNab, Ch., 2010, s. 26

¹² Rottman, G., L. 2008, s. 3-7

¹³ McNab, Ch., 2010, s. 29-53

symbolizují nacisty. Tak jako nacisti chtěli zemi očistit od Židů, tak Američané chtěli Vietnam očistit od Vietnamců. Příkladem jsou výpovědi amerických dezertérů, kteří se již nemohli na zvěrstva, která byla páchána na Vietnamcích nadále dívat.

„Jsme stejně špatní jako nacisté ve druhé světové válce, když vyhlazovali Židy. My zabíjíme nevinné lidi.“

„Říkali nám, že jsou to neplnohodnotní lidé, že je máme zabít a pak rozřezat na kousky.“¹⁴

Otřesné mučení mužů a starců, znásilňování a týrání žen i dětí bylo na denním pořádku, stejně jako vypalování celých vesnic, vyvražďování zajatců a raněných. Dnes již řada zúčastněných považuje vietnamskou válku skutečně za vyhlazovací akci, která měla za úkol vyhladit příslušníky komunistické strany, potažmo všechny nepohodlné občany Vietnamu. V rámci této války nebylo také ničím výjimečným využívání Vietnamců proti Vietnamcům. Jako účinnou zbraní se zdály být výslechy Vietnamců příslušníky stejného národa, jelikož pro vlastní záchranu byla brutalita vietnamských vyslýchajících mnohdy otřesnější než kohokoliv jiného, a proto se kýženého výsledku dosáhlo dříve.¹⁵

Snaha zachránit sebe i na úkor svého lidu byla proto ve Vietnamcích a jejich rodinách pěstována i dlouho po skončení vietnamské války. Prakticky se dá říci, že to tak funguje mezi Vietnamci i dnes.

Od roku 1972 pak probíhalo rozsáhlé vyjednávání mezi USA a Severním Vietnamem, kdy po postupném opouštění území americkými vojáky, zůstává Jih téměř napospas komunistickému Severu. Amerika později opouštěla zpustošený Vietnam s ostudou v zádech a komunisté čelící po třicet let mocnostem jako Francie, Japonsko, USA nebo Jižní Vietnam konečně dosáhli vytouženého cíle. Stali se jednotnými. Ovšem bilance čísel, které si válka přinesla, byla katastrofická. Od konce druhé světové války po rok 1975 zahynulo kolem milionu a půl občanů Vietnamu a na tři miliony jich bylo zraněno. Do dnešního roku je stále evidováno na tři sta tisíc nezvěstných.

Přestože sever si vydobyl jednotný Vietnam, jeho území zůstalo takřka neobyvatelné. Stát od konce konfliktu opustilo kolem jednoho a půl milionu uprchlíků. Ekonomika byla takřka nulová, státní správa taktéž, kolem dvaceti pěti milionu akrů

---

¹⁴ Lane, M. 1971, s. 29-40

¹⁵ McNab, Ch. 2010, s. 217-219

zemědělské půdy a dvanácti milionu akrů lesů bylo zničeno nebo kontaminováno. A důležitým aspektem byl fakt, že nebyl nikdo, kdo by mohl situaci vylepšit. V té době bylo ve Vietnamu kolem devíti set tisíc sirotků, dvě stě tisíc invalidů a milion vdov. Sever se situaci přesto řešit rozhodl, z těch bídných řad pozůstalých si vybral ještě dalších zhruba šedesát tisíc odpůrců režimu bylo popraveno a další statisíce byli převychováni ve výchovných táborech. USA se úplně distancovalo od situace, kterou ve Vietnamu způsobilo, jako by tato část historie Ameriky měla být zapomenuta. Vietnam měl tedy jediného přítele, na kterého se v době po válce mohl spolehnout a tím byl Sovětský svaz.¹⁶

Po válce, i v jejím průběhu, se Vietnamem prohnaly také devastující epidemie malárie, lepry a jiných tropických nemocí.¹⁷

Pokud chceme pochopit vietnamskou mentalitu, je potřeba zaměřit se především na prostředí, ve kterém žijí, nebo ze kterého pocházejí. Pokud si uvědomíme, že válka ve Vietnamu skončila v roce 1975, musíme připustit, že někteří naši Vietnamští spoluobčané, mohli jako děti válku prožít, nebo mohou být děti těch, kteří ji prožili. Mentalita určitých národů je dána dlouhým historickým vývojem a je více než pravděpodobné, že za to, čím jsou Vietnamci dnes, může společnost jako taková. Když se řekne Vietnamec, často se mi vybaví usměvavý, pracovitý stánkař, co věčně něčemu nerozumí. U svých stánků stojí od tmy do tmy, v českých kulturních zařízeních je takřka nenajdeme, s nikým kromě svých krajanů nekomunikují, drží se zpátky a nijak významně se s majoritou nesnaží sblížovat. Čas od času je potom v některém z medií pouze slyšet, jak se na jedné z velkých tržnic našlo velké množství padělků nebo nová pěstírna marihuany. Řekl bych, že širší povědomí o našich asijských spoluobčanech asi my, jako většinová společnost, nemáme. Čím hlouběji se dostáváme do podstaty problému vietnamské otázky, tím více si uvědomuji, že nelze tuto skupinu odsoudit jednoznačně. Nelze jim dát pouze cejch uprchlíků, příživníků na české ekonomice a kriminálních živlů.

Po ukončení války ve Vietnamu a nastolení komunistického režimu velice uvítal Sovětský svaz, který situace rychle využívá a nabízí zdevastovanému Vietnamu finanční pomoc například tím, že s Vietnamem uzavírá smluvní dohody v rámci Rady vzájemné hospodářské pomoci (dále jen "RVHP"). RVHP vzniká v úzké souvislosti

---

¹⁶ McNab, Ch. 2010, s. 240-248

¹⁷ Valášek, M. 1978, s.33

se vznikem světové socialistické soustavy v roce 1948. Zakládajícími členy byly Bulharsko, Československo, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Sovětský svaz. Spolupráce v RVHP se zaměřovala na zahraniční obchod a vědeckotechnický rozvoj, zároveň však docházelo k reorganizaci a kolektivizaci zemědělství. V závislosti na těchto dohodách a smlouvách uzavíraných v souladu s RVHP mělo dojít ke zlepšení situace a životní úrovně ve Vietnamu, stejně jako zkvalitnění pracovních sil pro pozvednutí ekonomiky. Například polští inženýři se zapojili do pomoci při rekonstrukci depa pro lokomotivy v Gia-lamu, Německá demokratická republika stavěla po celé zemi ocelárny, Sovětský svaz se podílel na rozvoji energetiky a geologického průmyslu a ČSSR se zasloužilo o novou továrnu na obuv a dřevařské kombináty.¹⁸

V rámci již výše zmiňovaného programu pak byli do zemí východního bloku posíláni studenti a studentky, kteří byli velmi pečlivě vybíráni podle prospěchu na univerzitách a školách, které studovali ve svých domovinách. V osmdesátých letech dochází v rámci migrace k nejlepší organizaci a do východního bloku se dostávají především dělníci a dělnice. I v tomto případě dochází k velmi pečlivému výběru těchto pracovníků, aby nejlépe vyhovovali potřebám zemí, do kterých jsou posíláni a potřebám podniků, ve kterých budou pracovat. Na jejich přípravu pro odcestování bylo pečlivě nahlíženo už ve Vietnamu. Zde vznikala školící centra pro jazykovou přípravu, kde se vietnamští dělníci učili jazyk země, do které byli následně odesláni.¹⁹

---

¹⁸ Klínderová-Zbořilová, I., 1987, s. 148,149

¹⁹ <http://vietnam.asean.cz/clanek/834-vietnam-pruvodce-dejiny-vietnamu/> dohledatelné ke dni 12.1.2012

2. PRVNÍ PŘÍCHODY VIETNAMCŮ NA ÚZEMÍ BÝVALÉ ČSSR

Situace, jež nastala v ČSSR a následně v ČR po navázání spolupráce s Vietnamci by se dala vyjádřit různě. Jedním z názorů je i následující: „*Po válce se Vietnam potýkal s masou mladých mužů, kteří mimo válčení a členství v komunistické straně, nic jiného nikdy nedělali a neuměli. Oficiálně měli tito muži splácet dluh za dodávky zbraní, práci v továrnách hostitelských zemí. Brzy se to ukázalo jako naprosté fiasko. Většina z nich byla pro práci v továrnách nepoužitelná. Buď jim chyběly běžné pracovní návyky, či jim chyběla jakákoliv odborná zkušenost či praxe. Po pádu komunistických režimů v Evropě všechny nové vlády onu spolupráci ukončily a Vietnamci se museli vrátit zpět. S výjimkou České republiky. Dodnes není jasné, proč Česká republika Vietnamce tehdy nevypropověděla. Můžeme jen spekulovat, zda to bylo šlendriánské opomenutí či nějaká první vlašťovka multikulturního „obohacování“ v podání pravdoláskařské skupiny kolem V. Havla. Vietnamci zde zůstali“²⁰*

2.1. Politické vztahy mezi Vietnamskou demokratickou republikou a ČSSR

Československo bylo už od prvopočátku novodobých dějin pro Vietnam velmi prospěšné. Ve válečných dobách v Indočíně bylo jedním z velmi významných dovozců a dodavatelů zbraní a válečného materiálu. Mezi vůbec nejdůležitější válečnou dodávkou patřily plastické trhaviny Semtex a kulometry. Nejednalo se však o dary, ale o právoplatný obchod a proto se Vietnam vůči Československu, stejně jako vůči jiným zemím, velice zadlužil. Po skončení války nadále vzrůstala spolupráce mezi tehdejším Vietnamem a Československem. Jednalo se o výměnný obchod, kdy Československo vyrábělo pro Vietnam různé průmyslové výrobky a na oplátku si z Vietnamu dováželo nejrůznější suroviny.²¹ Oficiální diplomatické vztahy mezi Československem a tehdejším Vietnamem byly navázány 2. února 1950 a to jako čtvrtý stát po Mongolsku, Číně a SSSR. Tyto vztahy se však plně odvíjely v duchu socialistického internacionalismu. Československo se tedy plně zapojilo, společně s ostatními socialistickými zeměmi, do obnovy válkou poničeného Vietnamu.²²

²⁰ <http://jansky.blog.idnes.cz/c/233227/> dohledatelné ke dni 14.1.2012

²¹ <http://migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2274071> dohledatelné ke dni 14.1.2012

²² Paulík, M. 2006, s.35,36

V rámci těchto diplomatických vztahů, dochází i k tzv. první vlně migrace. V roce 1956 byly do Československa přivezeny děti z válkou postiženého Vietnamu.²³ Jednalo se o tzv. „Chrastavské děti“. Po dvou skupinách bylo do Československa vysláno na sto dětí ve věku od šesti do třinácti let. Byly to především sirotci nebo děti vysokých funkcionářů, kteří byli silně zasaženi válkou. Naše vláda se tehdy rozhodla umístit tyto děti do dětského domova v Chrastavě u Liberce. Tyto děti měly u nás získat patřičné vzdělání, které by pak zužitkovaly ve svých domovinách. Jejich cesta byla velmi strastiplná, putovaly vlakem přes Čínu a SSSR až na naše území. V roce 1957 potom tyto děti navštívil i samotný prezident Ho Či Min při své oficiální návštěvě ČSSR. Rok 1959 potom znamenal pro tyto děti obrat. Vietnamská vláda se ze strachu ze ztráty kulturní identity rozhodla vzít děti zpět domů. Z celkového počtu dětí bylo vybráno patnáct, většinou starších, u kterých probíhala asimilace do Československého způsobu života nejlépe. Tyto děti pak mohly v ČSSR zůstat. V Československu se tehdy nad vietnamskými dětmi nikdo nepozastavoval, děti byly tiché, pilné, pohybovaly se pouze ve skupinkách po třech a dosahovaly výborných výsledků ve škole. Nedostat výborně nebo chvalitebně by pro ně znamenal návrat do Vietnamu.²⁴

Dva měsíce po příjezdu dětí byla podepsaná Dohoda o hospodářské pomoci mezi ČSSR a VDR, díky této dohodě přijížděli do ČSSR studenti, praktikanti, stážisté a později dělníci, kteří měli za úkol získávat vědomosti a zkušenosti pro budování nového a lepšího Vietnamu.²⁵

V roce 1967 zaslala vietnamská strana do tehdejšího Československa dopis, v němž žádalo o vyučení dvou tisíc vietnamských občanů. Československá strana souhlasila a v průběhu dalších dvaceti let se počet takto vyučených Vietnamců znásobil až na několik desítek tisíc. V době uzavření těchto dohod byly veškeré náklady na příjezd Vietnamců a jejich pobyt zde, včetně ubytování, stravy, ale i civilního a pracovního oblečení, hrazeny československou stranou.²⁶

Co se týká studentů, pravidla pro ně byla poněkud jiná než pro pracovní sílu. Chování studentstva z Vietnamu bylo přísně hlídáno a jakákoliv nekázeň se přísně trestala. Celková pravidla, která byla dána pro chování a pobyt vietnamských studentů,

---

²³ <http://www.e-polis.cz/nezarazene-clanky/343-specifika-zivota-vietnamske-komunity-v-cr.html> dohledatelné ke dni 8.2.2012

²⁴ <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cislocclanku=2006071101> dohledatelné ke dni 14.1.2012

²⁵ <http://migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2148497> dohledatelné ke dni 14.1.2012

²⁶ http://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/Z_pis_z_debaty_final.pdf dohledatelné ke dni 21.1.2012

určovala vietnamská ambasáda. Většina studentů, kteří mohli do Česka vycestovat, dosahovali výborných výsledků. Studenti, kterým jejich výsledky dopomohly až k červenému diplomu, dostali od ambasády možnost prodloužit si pobyt o šest měsíců po promoci a navíc jim ambasáda pomohla k pracovnímu pobytu. Největší motivací studentů a studentek k výborným výsledkům byla neustálá hrozba odchodu zpět do Vietnamu. Další z příkazů, který byl přísně dodržován a hlídán ambasádou byl příkaz, že Vietnamci nesměli odcházet se svých ubytoven jednotlivě. Minimální počet, ve kterém se vietnamští studenti mohli pohybovat, byly tři osoby. Toto nařízení trvalo až do roku 1980. Přísně hlídány byly také vztahy mezi studenty a studentkami. Do roku 1982 bylo společné navazování styků mezi dívkami a chlapci prakticky tabu. Od tohoto roku se tento zákaz zmírnil a Vietnamec a Vietnamka spolu chodit směli, ale dívka nesměla otěhotnět. Pokud by se tak stalo, byla okamžitě na vlastní náklady poslána zpět do Vietnamu.²⁷

Pro studenty i dělníky platilo, že na území Československa směli pouze s jakýmsi svým osobním evidenčním listem a podrobným zdravotním a epidemiologicko-hygienickým vyšetřením. U takto příchozích bylo pečlivě dohlíženo na zdravotní stav a jakékoliv podezření na nemoc či možnou hrozbu epidemie, znamenal okamžitý návrat do Vietnamu.²⁸

2.2. Situace vietnamských dělníků v ČSSR před rokem 1989

Problém dělníků byl poněkud jiný. V 70. a 80. letech se vietnamská vláda rozhodla splácet své válečné dluhy vůči ČSSR a začala vyvážet vietnamskou pracovní sílu v rámci programu obnovy a pomoci trpícímu Vietnamu. Tento projekt byl pečlivě koordinován vietnamskou i československou vládou. Do ČSSR byli posíláni Vietnamci ve věku od 18 do 20 let se silným komunistickým zázemím, kdy už ve své domovině dostali první základní jazykové vzdělání. Ve Vietnamu vznikala studijní střediska, kde vyučovali základy českého jazyka Vietnamci, kteří v Československu už nějakou dobu pobývali. Stejná výuková střediska vznikala i u nás. Po příjezdu zde dělníci pokračovali ve výuce jazyka asi ještě tři až šest měsíců, poté byli roztrženi do jednotlivých závodů a podniků. Cestu dělníků z Vietnamu hradila československá vláda. Proto měli vietnamští dělníci za povinnost zůstat na nějakou dobu na našem

---

²⁷ Glíž, J. 2009, s.13-16

²⁸ Leontiyeva, Y. 2006, s.46-48

území, aby si svůj příjezd odpracovali. Oficiální počty vietnamských dělníků nebyly nikdy uvedeny, avšak neoficiální informace hovoří o tom, že během sedmdesátých a převážně osmdesátých let prošlo Československem sedmdesát až sto dvacet tisíc Vietnamců.

Smlouvy, které byly uzavírány, obsahovaly tyto důležité části. Každý z dělníků měl hned po příjezdu dostat zimní oblečení v hodnotě kolem 2400,- Kčs a zálohu na mzdu zhruba 900,- Kčs splatnou do jednoho roku od příjezdu. V momentě, kdy dělníci nastoupili do míst určených svému zaměstnání, přebíral jejich zaměstnavatel veškerou odpovědnost. Továrny a podniky zajišťovaly svým dělníkům ubytování a celotýdenní stravování včetně víkendů. Mzda se každému dělníkovi počítala první tři měsíce minimálně 1000,- Kč. Dovolená se vietnamským dělníkům vypočítávala jako by pracoval už od osmnácti let, i když v tomto věku absolvoval v Československu většinou teprve učení. Pakliže chtěl vietnamský občan strávit svou dovolenou v domovině, bylo mu to umožněno až po dvouleté práci, kdy mu podnik dal dvouměsíční neplacené volno a hradil jim cestu zpět do ČSSR. V této době byl průměrný plat v ČSSR necelé dva tisíce korun československých, kdy s těmito penězi musel běžný zaměstnanec hradit veškeré náklady, které měl vietnamský zaměstnanec hrazen podnikem.

Po ukončení jejich čtyřletého pobytu si každý vietnamský dělník mohl do své země bezcelně dovézt zboží v hodnotě až padesát procent svého celkového čistého výdělku. Podniky a závody obstaraly bedny, kam si dělníci zboží ukládali a dále také hradily veškeré náklady. Toto povolení však vyústilo k pozdějšímu zpřísnění celních předpisů z důvodu obrovské vietnamské vynalézavosti. Omezovaly se proto počty jízdních kol, mopedů, motocyklů a šicích strojů, které mohli dělníci vyvážet.

V druhé polovině osmdesátých let, však dochází ke změně. Československo začíná situace vietnamských dělníků poněkud využívat. Podniky a závody začínaly obsazovat dělníky do velmi nepopulárních a často velmi špatně placených profesí. Podniky vyplácely dělníkům pouze 40 až 50 procent platu a zbytek šel na náhradu dluhů, které si dělníci vytvořili, aby se dostali do ČSSR. Když do Vietnamu dorazily zprávy o změnách podmínek dělníků u nás, rapidně poklesly přihlášky dělníků o vycestování do Československa. Aby Vietnam splnil kvóty v rámci splácení svého dluhu, tajná policie pořádala „hony“ a to především v Hanoji a Saigonu na mladé muže

z ulice a chudinských čtvrtí. Tito mladí muži byli potom do ČSSR posíláni jako kvalifikovaná pracovní síla.²⁹

Ničím výjimečným nebyly ani spory mezi zaměstnancem a jeho zaměstnavatelem. Vietnamští dělníci si brzy začali uvědomovat, do jakých typů pracovních funkcí jsou posíláni a zaměstnavatelé jim brzy začali vytýkat, že díky jejich fyzické muskulatuře nejsou schopni vykonávat těžkou a fyzicky náročnou práci.³⁰

Obecně by se dalo konstatovat, že situace Vietnamců v ČSSR nebyla zlá. Měli práci, slušně si vydělávali, o základní potřeby k životu měli postaráno a navíc po ukončení pobytu u nás si mohli odvézt spoustu zboží do rodného Vietnamu.

Podíváme-li se na to opět z druhé strany mince, je potřeba vzít v potaz, že v sedmdesátých letech bylo nadšení Vietnamců z možnosti zlepšit životní podmínky sobě, ale především své rodině obrovská. Do ČSSR se dostávali nadšení pracující lidé. Až v osmdesátých letech, kdy pár vyvolených v obou zemích začali situace využívat a začala se šířit i rasová diskriminace Vietnamců, se vnímání Vietnamců radikálně změnilo.

---

²⁹ http://krajane.czu.cz/geografie-nab/doku.php?id=vietnamci_v_zechach dohledatelné ke dni 14.1.2012

³⁰ Leontiyeva, Y. 2006, s. 46-48

3. SITUACE VIETNAMSKÉ KOMUNITY U NÁS PO ROCE 1989

V současné době žije mimo svou rodnou krajinu kolem tří milionů Vietnamců. Je paradoxem, že po likvidační válce ve Vietnamu žije jen ve Spojených státech na jeden a půl milionu občanů Socialistické republiky Vietnam. Zbytek je potom rozptýlen po Evropě.

Jak již bylo v předchozí kapitole popsáno, pobyt Vietnamců v ČSSR před rokem 1989 pro ně znamenal studium, vyučení k řemeslu či samotnou práci. Bylo tomu tak z důvodů z kvalitňování životních podmínek ve Vietnamu. Z toho důvodu se k nám dostávali lidé z osmdesáti procent z lépe situovaných rodin. Pro upřesnění to však znamenalo, že v osmdesátých letech byla lépe situovaná rodina ve Vietnamu totéž, co u nás lidé na pokraji bídy. Po roce 1989 tomu však bylo jinak. Vietnamci žijící v ČR nyní, jsou asi ze třiceti procent příbuzní či známí těch, jež zde žili ještě v době socialismu, ale převážná většina z nich či nově příchozích jsou Vietnamci, kteří zde nikdy dříve nepobývali a o ČR vědí jen z doslechu.

Existuje několik silných důvodů, které motivují vietnamské občany k příchodu do České republiky. I po třiceti sedmi letech od skončení války ve Vietnamu panuje v mnoha lokalitách hlad, bída a celková nestabilita, proto je mnohdy vyslání člena rodiny do ciziny s vidinou výdělků jedinou nadějí na „přežití“ ve Vietnamu.

Podvědomí, které Vietnamci o ČR mají, je často velmi zkreslené. Mnohdy mají informace ještě z dob socialismu, kdy bylo o Vietnamce po příjezdu do republiky velmi dobře postaráno, ale už jim není známo, že dnes je všechno jinak. Tuto iluzi vytvářejí zprostředkovatelské a náborářské pracovní agentury přímo ve Vietnamu, ale mnohdy a to hlavně, samotní Vietnamci, kteří již v ČR žijí. Vše je zakotveno v jejich konfuciánském způsobu nahlížení na rodinu. Vietnamci, kteří u nás žijí bez ohledu na to v jakých podmínkách, posílají do Vietnamu pravidelně určité obnosy peněz, a to i za té situace, že by sami neměli co do úst. Když pak sami přijedou do Vietnamu na návštěvu, přivezou své rodině často množství dárků a o ČR mluví jako o ráji. Má to jeden prostý důvod, rodina ve Vietnamu vidí v tomto migrantovi svou nadějí, o kterou je zmiňovaný z úcty k nim nechce připravit. Tak vzniká bludný kruh deziluze o životě na našem území.³¹

Při ukončování smluv mezi Českou republikou a Vietnamem se naše vláda rozhodla vyplatit tehdejšími vietnamským dělníkům, ale stejně tak i studentům, finanční

---

³¹ http://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/Zprava_migrace_Vietnam.pdf dohledatelné ke dni 21.1.2012

kompenzaci, aby se mohli vrátit domů do Vietnamu. Většina toho však nevyužila a zůstala u nás nebo dále emigrovala na západ. Zůstat u nás totiž bylo pro tyto dělníky a vlastně i studenty velmi výhodné. V prvních demokratických letech totiž nebyl, díky mezerám v zákonech, problém získat živnostenské oprávnění a potom také povolení k pobytu. Mnozí z těchto již bývalých dělníků a studentů si zde začali zakládat své vlastní firmy a navíc díky velmi dobrému geografickému postavení se pak Česká republika stala jak místem určení a pobytu, tak křižovatkou pro další transfery vietnamských občanů na západ.³²

Číselná statistika hovoří jasně. V roce 2011 při sčítání lidu bylo předběžně napočítáno něco málo přes padesát tisíc příslušníků vietnamské národnosti žijící na našem území.³³ Obecně se dá říci, že po roce 1989 vymizel trend studování Vietnamců u nás a důležitou činností, jež zde vietnamská komunita vykonává, je podnikání. Většina vietnamských podnikatelů podniká na základě živnostenského oprávnění. Pracují na tržnicích a v současné době i v kamenných obchodech. Sortiment, s nímž vykonávají podnikatelskou činnost, je velmi obsáhlý. Od textilu a elektroniku, přes potraviny a občerstvení. Dnes není žádnou výjimkou ani poskytování služeb v kosmetickém a jemu podobném odvětví. Pracují více jak dvanáct hodin. Dá se však říci, že majitelé těchto tržnic jsou většinou Vietnamci, kteří zde žili ještě před rokem 1989 a znají jazyk a české zákony. Ty, které vidíme běžně a za každého počasí stát na tržnici jsou většinou jejich příbuzní, či známí, kteří sem přišli jako noví migranti.³⁴

Zcela novým fenoménem posledních deseti let, je příchod nových migrantů z Vietnamu za prací do továren. Roky 2006-2007 jsou léta, kdy docházelo k obrovskému nedostatku pracovníků a dělníků v oblastech průmyslu a stavebnictví. Navíc s rostoucí konkurencí levného textilu a dnes již i elektroniky, není stánkový prodej tak výnosný. Vznikla tedy velká poptávka po dělnících ze zahraničí. Tento jev potom velmi nahrával pracovním agenturám a zprostředkovatelským firmám, o kterých bude psáno níže.³⁵ Ovšem v souvislosti s nimi i obchodování a vykořisťování vietnamských občanů, které bylo a ve své podstatě i je dodnes na denním pořádku.

---

³² <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cislocianku=2005040901> dohledané ke dni 8.2.2012

³³ http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/predbezne_vysledky_scitani_lidu_domu_a_bytu_2011 dohledatelné ke dni 5.2.2012

³⁴ Leontiyeva, Y., 2006, s. 53

³⁵ http://is.muni.cz/th/208734/pedf_b/Migrace_.txt dohledatelné ke dni 8.2.2012

Objasněme si nyní pojmy obchodování s lidmi a vykořisťování:

Obchodování s lidmi - *kdo jinou osobu za použití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy nebo lstí anebo zneužívaje jejího omylu, tísně nebo závislosti, přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá, aby jí bylo užito*

- a) *k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla*
- b) *k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jejího těla*
- c) *k službě v ozbrojených silách*
- d) *k otroctví nebo nevolnictví, nebo*
- e) *k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, anebo kdo kořistí z takového jednání³⁶*

Vykořisťování - *„za vykořisťování lze považovat jakékoliv jiné chování pachatele, kterým kořistí z činnosti jiného. Kořistěním je získávání jakéhokoliv neoprávněného majetkového prospěchu.“³⁷*

Ač se to zdá být neuvěřitelné, Vietnamci, kteří sem jezdí v posledních letech a jezdí přes zprostředkovatelské firmy a agentury zajišťující jim zaměstnání, a těch je většina, toto zažívají na denním pořádku.

Zadlužení a s naprosto zkreslenými představami o životě v ČR přijíždějí za prací a za snem svým a svých blízkých o zlepšení situace a rodiny ve Vietnamu. Ocitají se v továrenských ubytovnách s pokoji po čtyřech, avšak reálně je v takových pokojích ubytováno šest až osm osob. Nebývá žádnou výjimkou, že sociální zařízení je zde jedno na patro a to mnohdy ne příliš udržované. Jen ti, kteří zde žijí a pracují nějakou dobu a neposílají tolik peněz domů, bydlí v pronajatých bytech či domech a to po několika členných skupinách.

Příklad ještě poměrně lidského chování k vietnamským dělníkům, je i výpověď trojice Vietnamců, kteří pracovali tři měsíce jako řádní zaměstnanci v jedné Kolínské továrně. Po ukončení zkušební lhůty si je zavolali do kanceláře, kde jim předložili jakousi novou smlouvu. Jelikož text nebyl ve vietnamštině a nadřizení tlačili na podpis, zmiňovaní dělníci ji podepsali. Ve skutečnosti však podepsali smlouvu o ukončení pracovního poměru s následným znovu zaměstnáním v sesterské firmě v Kutné Hoře s novou zkušební lhůtou.

³⁶ § 168 odst.2 zák.č.40/2009 Sb.,trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

³⁷ http://www.cerme.cz/ukazka_stud_mat/04/Prilohy/delnici.pdf dohledatelné ke dni 23.1.2012

Toto jednání přijde totiž zaměstnavatelům a agenturám vhod, protože povolení k pobytu se váže k určitému konkrétnímu pracovnímu místu a až se bude chtít agentura či zaměstnavatel vietnamského dělníka zbavit, jednoduše ho ve zkušební lhůtě propustí. Ten se pak může vrátit do Vietnamu, což s dluhy, které má s cesty do ČR je prakticky nemožné nebo zde zůstane nelegálně, bez práce, znalostí jazyka a zákonů.³⁸

3.1. Způsoby příjezdů vietnamských občanů do ČR

- nelegální transfery vietnamských občanů do ČR po roce 1989 – převaděčství

Jedním z nejčastějších způsobů přepravy Vietnamců po roce 1989 bylo cestování letadlem nebo vlakem do Ruska přes Ukrajinu na Slovensko nebo do České republiky. Samotná cesta trvala i několik měsíců v naprosto katastrofálních podmínkách. Vietnamci, kteří jsou ochotni podstoupit cestování tímto způsobem, jsou téměř vždy donuceni velmi nelehkou životní situací ve svých domovinách s velmi špatně placenými místy a s naprosto nejasnou budoucností. V tomto případě však bylo motivací zejména cena tohoto nelegálního transferu. Zatímco cena legálního přicestování se pohybovala kolem 8-12 000 USD, cena nelegálního transferu byla mezi 4 až 6 000 USD.

Část z vietnamské cesty za „lepší životem“ je však legální. Do Ruska, konkrétně většinou do Moskvy, se dostávají legálně, zde jsou přímo z letiště převezeni do přísně tajných a hlídaných bytů, kde často i velmi dlouho dobu čekají, než budou pokračovat ve své cestě. V těchto podmínkách jsou většinou zcela izolováni, jen se základními potravinami a hygienickými potřebami. I když nemálo kdy se jim při těchto cestách nedostávalo ani to. V těchto bytech jsou jim následně odebrány veškeré jejich doklady a to z důvodu možného případného zadržení. Pokud by totiž vietnamský občan byl na své cestě zadržen a byl by bez platných dokladů, mohl by uvést falešnou identitu, pod kterou by byli odesláni zpět do Vietnamu a podniknout tuto cestu na další pokus. Mezi převaděče patří převážně v „oboru“ zkušení občané čínské nebo vietnamské národnosti, kteří mají své spojence v tranzitních státech nebo přímo ve státech místa určení. Např. Rusy, Čechy, Ukrajince atd., kteří mají dlouhé prsty v tamějším kriminálním podsvětí. V současné době je klasické převaděčství na ústupu, jelikož se

---

³⁸ <http://www.migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2132389> dohledatelné ke dni 5.2.2012

využívají mnohem efektivnější způsoby transferu Vietnamců. V jednom ze členského státu EU je jim vyřízeno povolení k pobytu, se kterým je v rámci schengenského prostoru mnohem snadnější přecházet hranice.³⁹

- pololegální příchody Vietnamců do České republiky po roce 1989

Dalším z velmi rozšířených způsobů transferu vietnamských osob do České republiky je padělání dokladů. Konkrétně dokladů, které jsou třeba k získání povolení k pobytu na území ČR nebo podplácení zaměstnanců úřadu, které se o vydávání těchto dokladů starají.

Důležitou vlastností těchto firem a agentur, které zprostředkovávají transfery Vietnamců, jsou schopnosti zmanipulovat orgány činné ve vydávání povolení k pobytu. Částky, které ovlivňují tato rozhodnutí, se pohybují kolem 4000 USD.⁴⁰

- legální příjezdy osob z Vietnamu do České republiky po roce 1989

Novým trendem mezi ekonomickými migranty z Vietnamu se také stalo, přijíždění do České republiky na turistická víza. Po příjezdu do České republiky se velmi rychle adaptovali mezi Vietnamce, kteří už zde pobývali. Tito již „starousedlíci“ jim potom velice pomohli při získávání živnostenského oprávnění, jelikož jim poskytli adresy trvalého bydliště, které byly nezbytné právě pro získání již zmiňovaného živnostenského oprávnění.

Později však tito vietnamští „starousedlíci“ vymysleli mnohem efektivnější způsob, jak dostat do České republiky další Vietnamce. Vietnamský vlastník firmy, kterou si založil v České republice, nechal zapsat na obchodním rejstříku nového obchodního partnera, který mohl do ČR přicestovat na pozvání od zmiňované firmy nebo jako společník firmy dostal povolení k pobytu. Kruh se však neuzavřel, jelikož nově příchozí si založil novou firmu a pozval si dalšího obchodního partnera a tak to šlo pořád dokola.⁴¹

---

³⁹ Nožina, M., Kraus, F. 2009, s.26-32

⁴⁰ tamtéž, s.33,34

⁴¹ tamtéž, s. 35-37

- pracovní agentury a náborářské firmy vznikající po roce 1989

Další legální způsob příjezdu Vietnamců do České republiky představovaly pracovní agentury. Tyto agentury se nacházejí jak ve Vietnamu, tak u nás. Vietnamci jim platí obrovské částky, přestože zdaleka není jisté, že se do svých zaslíbených zemí skutečně dostanou.

Vietnamci a Vietnamky byly od těchto agentur doslova „krmeni“ mylnými informacemi o perfektních podmínkách ve svých nových domovinách, stejně jako o nadprůměrných výdělcích např. v podnikání nebo v továrnách. Jelikož se do agentur hlásí většinou lidí z venkova, kteří jsou velice chudí a mají nulové podvědomí o realitě v ČR a vycházejí většinou pouze z toho, co slyší, stávají se velmi jednoduchou kořistí. Vietnamci zlákaní téměř dokonalými životními podmínkami, odjíždějí do svých nových domovů bez znalosti zákonů a jazyka, což je mnohdy přivádí do problematických podmínek. Nejhorší však na tomto systému je, že Vietnamci podepisují smlouvy s agenturami ještě ve Vietnamu, aniž by měli zaručeno, že po příjezdu do své nové země skutečně práci získají.⁴²

Agentury v Česku, které přebírají migranty, s nimi sepisují smlouvy výhradně v češtině. Vietnamci jim jdou na ruku, často jim ani nic jiného nezbyvá. I když podmínky práce a mzdy často neodpovídá slibům agentur, nemají prakticky žádnou možnost si smlouvené podmínky vydobýt. Mohou být rádi, když jim agentura zaměstnání skutečně zabezpečí. Často se tak stává, že v momentě, kdy vietnamští migranti překročí hranice České republiky, agentury od nich dávají ruce pryč. Ti se pak ocitají mnohdy v bezvýhodné situaci. Jedním z největších barbarství těchto agentur je i fakt, že v roce 2008, kdy svět zasáhla hospodářská krize a velké továrny a firmy začaly propouštět, nutno podotknout, že jako jedni z prvních šli právě zahraniční agenturní dělníci, tyto agentury nabíraly dělníky ve Vietnamu nadále. Je pochopitelné, že tito chudí venkovští rolníci neměli o hospodářské a ekonomické krizi ve světě jakékoliv informace a zlákaní klamavými fakty o dokonalém ekonomickém ráji v ČR se lehce nechali „naverbovat“ do jámy lvové.⁴³

---

⁴² Nožina, M., Kraus, F. 2009, s.37-45

⁴³ http://www.cerme.cz/ukazka_stud_mat/04/Prilohy/delnici.pdf dohledatelné ke dni 23.1.2012

4. KRIMINALITA VE VIETNAMSKÉ DIASPOŘE A JEJÍ ROZMACH PO ROCE 1989

Jak již bylo napsáno v předchozích kapitolách, situace po roce 1989 a nástup demokracie, která byla prozatím u nás v plenkách, umožnila rozmach trestné činnosti ve vietnamské diaspoře, která byla z devadesáti procent důsledkem neuspokojivých životních podmínek Vietnamců u nás. Další z důvodů byl také fakt, že v osmdesátých letech do naší republiky posílal Vietnam, v rámci plnění svých dluhů, převážně mladé lidi s kriminální minulostí již ve Vietnamu, které „posbírali“ na ulicích.⁴⁴

4.1. Popis jednotlivých typů trestné činnosti charakteristické pro vietnamskou komunitu

HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA

„Mezi léty 1997-2006 zaznamenala policie ČR 3695 trestných činů spojených s hospodářskou kriminalitou spáchaných vietnamskými občany.“⁴⁵ Tato trestná činnost je jedna z nejvyhledávanějších mezi Vietnamci především pro relativně vysoké výdělky, které z ní plynou.

- Daňová a celní kriminalita

K jednomu z nejzásadnějších typů hospodářské trestné činnosti patří nelegální dovoz zboží do ČR z Vietnamu a Číny. Škody, které tím organizace zabývající se tímto typem trestné činnosti způsobují, dosahují několik milionů korun. Skupiny nebo organizace, které se zabývají tímto typem trestní činnosti, se nazývají DICH VU HAI QUAN - „celní servis“. Velká část zboží, které se dováží na území EU, je pašováno v kontejnerech letadlem nebo lodí a to díky obcházení nebo úplnému neplnění daňové povinnosti. Principem těchto podvodů je výroba falešných faktur s úmyslným podhodnocováním zboží. Je nutno podotknout, že v poslední době je tento typ trestné

---

⁴⁴ Nožina, M., Kraus, F. 2009, s.19-23

⁴⁵ tamtéž , s.64

činnosti spíše na ústupu a to z toho důvodu, že Vietnamci se v současné době zaměřují na výrobu textilu či jiného zboží spíše na území ČR.⁴⁶

- Hawala a machinace s financemi

„Hawala je mimobankovní systém převodu peněz, využívaný převážně muslimskou populací po celém světě.“⁴⁷

Díky hospodářské kriminalitě, která byla již výše zmiňována, si vietnamští podnikatelé a osoby patřící k různým organizacím provozujícím u nás různé typy trestných činností, přicházejí k obrovskému množství peněz, které je potřeba co možná nejméně pozorovaně vyvézt ze země.

I pro tento typ trestné činnosti mají Vietnamci převážně v rámci své komunity, fungující organizace, které ke své činnosti mohou také používat již zmiňovaný systém hawala. Díky nedostatečné legislativě v této oblasti jak v ČR, tak v samotné EU, nemusí většinou vietnamské organizace řešit otázku praní špinavých peněz, ale zaměřují se převážně pouze na jejich vývoz ze země.

K legalizaci zisků většinou stačí vyvézt tyto finance do třetí země. Většinou se jedná o zemi s nepříliš vyvinutým bankovníctvím, jako je např. Vietnam a poté je přivést zpět do ČR. Zda tyto finance vznikly v místě, odkud byly do ČR přivezeny, je pak prakticky nemožné zjistit. Jedním z důvodů, proč je prakticky nemožné takovéto finanční transakce dohledat je fakt, že země jako je Vietnam, s nerozvinutým systémem bankovníctví, většinu svých plateb provozuje hotovostně, tudíž není kontrola nad finančními toky. Mezi lety 2005-2007 se do Vietnamu v průměru vyvezlo kolem šesti miliard korun.⁴⁸

- Nelegální výroba zboží

Dnešní doba v mnoha trestných činnostech nahrává vietnamské komunitě, obzvláště proto, že neustále rostou ceny stále populárního zboží, jako jsou lihoviny a tabákové výrobky. Této situace Vietnamci využívají ve svůj prospěch a stále častěji se

---

⁴⁶ Nožina, M., Kraus, F., s. 65-68

⁴⁷ http://www.studentsummit.cz/data/1260815070578ECOSOC_WTO_Slovnicek.pdf dohledatelné ke dni 14.2.2012

⁴⁸ <http://knihy.heureka.cz/dejiny-udatneho-ceskeho-naroda-a-par-bezvyznamnych-svetovych-udalosti-lucie-seifertova/poradna-otazka/51843/> dohledatelné ke dni 23.1.2012

pouštějí do výroby a distribuce těchto výrobků. Plyne to také z toho, že díky konkurenci obchodních řetězců už není tak markantní zájem o „klasické“ vietnamské zboží, jako je elektronika a textil.

Suroviny pro výrobu alkoholu se pořizují převážně v ČR, protože je to levnější varianta, zatímco k výrobě tabákových výrobků jsou suroviny dováženy převážně z Vietnamu. Organizace zabývající se tímto typem trestné činnosti si počínají velmi obezřetně a profesionálně. Ve velkém množství případů si pronajímají opuštěné hospodářské objekty, do kterých „verbují“ pracovní síly. Jedná se většinou o nové přistěhovalce z Vietnamu, kteří do ČR přijíždějí zadlužení ze země a tak jim práce přijde nesmírně vhod a to i přesto, že pracovní i životní podmínky těchto lidí jsou často katastrofické. Pracují mnoho hodin za plat pod 13 000 Kč, bez osobních dokladů, možnosti kontaktu např. mobilním telefonem z obav z prozrazení, bez možnosti případného zdravotnického ošetření. V takových podmínkách žijí několik měsíců a vycházet z výroby mohou pouze v nočních hodinách. Není však žádnou výjimkou, že nesmí vycházet vůbec.

„ Stát na daňových únicích přijde ročně až o 10 miliard korun. Nelegální alkohol se ke spotřebitelům nejčastěji dostává přes tržnice a vietnamské večerky.“⁴⁹

Například v brněnských vietnamských večerkách se stále častěji objevuje alkohol s padělanými či odcizenými kontrolními páskami nebo s kontrolními páskami, které patří na zcela jiné balení a láhve jsou jimi označovány přímo v provozovně. Tím, že prodejce skladuje neznačený líh ve smyslu § 2 písm. s) zákona č.676/2004 Sb., o značení lihu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o značení lihu“), porušuje povinnost uvedenou v ustanovení § 3 odst. 1 tohoto zákona a dopouští se správního deliktu dle ustanovení § 19 odst. 1 zákona o značení lihu popř. trestného činu dle § 244 a §245 zákona č.40/2009 Sb., trestní zákoník.

Dále se ve vietnamských večerkách vyskytuje alkohol odcizený z velkých obchodních řetězců či dopravních prostředků výrobcům a skladovatelům. Takto odcizený alkohol je následně dále nabízen vietnamským prodejcům a to za velmi výhodných podmínek. Při následných kontrolách celními orgány nejsou prodejci schopni doložit zdanění tohoto alkoholu podle § 5 odst. 1 zákona č.353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. V souladu s tímto zákonem je pak prodejcům zboží zajištěno a vyměřena spotřební daň.

---

⁴⁹ http://www.rozhlas.cz/zpravy/spolecnost/_zprava/719740 dohledatelné ke dni 8.2.2012

Příklad z tiskových zpráv Celní správy České republiky:

„ Více než tři sta lahví lihovin, jejichž zdanění provozovatel večerky nebyl schopen prokázat, zajistili včera celníci v Brně. Ve středu dopoledne se brněnští celníci vydali na kontrolu do jedné z vytipovaných provozoven typu smíšeného zboží a večerek. Na místě zjistili, že k velkému množství nabízených lihovin není provozovatel schopen doložit doklady o zdanění. Při důkladnější prohlídce obchodu celníci našli další lihoviny ukryté v šatních skříních, a dokonce i na toaletě. V kontrolované provozovně pracovníci celního úřadu zajistili 328 lahví různých druhů lihovin, což činilo celkem 171,2 litrů. Únik na spotřební dani z lihu byl předběžně vyčíslen na 30 000 korun. V případě, že provozovatel ani dodatečně neprokáže zdanění lihovin, bude mu doměřena dlužná daň a zboží propadne ve prospěch státu. ”⁵⁰

Zatímco výroba padělaného zboží se děje především na území České republiky, u tabákových výrobků je trendem poslední doby nelegální dovoz především z Ukrajiny. Děje se tak proto, neboť odpadá riziko spojené s výrobou. Dále pak padělky cigaret jsou snáze rozpoznatelnější než padělaný alkohol, tuzemské cigarety jsou několikanásobně dražší než na Ukrajině a při převozu jsou daleko menší nároky na velikost vozidla a jeho skladový prostor. Jedním z nejdůležitějších důvodů je však velký zisk k poměru k malému množství zboží.

- Porušování duševního vlastnictví

Stejně jako výroba nelegálního alkoholu a tabákových výrobků i valná většina nelegálního značkového zboží se vyrábí na území ČR. Trendem poslední doby jsou napodobeniny hraček a zboží s dětskými motivy. V rámci utajení probíhá i samotná výroba principiálně stejně jako výše zmiňovaná trestná činnost. Výrobní jsou umístěny do opuštěných hospodářských objektů nebo obytných domů samotných Vietnamců. Často se však stává, že jsou výrobní přímo ve velkoobchodních v místech, kam se dostanou jen členové komunity. Přesto všechno jsou podmínky dělníků v těchto výrobnách nesrovnatelně lepší než podmínky ve výrobnách alkoholu a cigaret.⁵¹ Není ničím výjimečným, že takovéto nelegální výrobní padělaného zboží se nacházejí

---

⁵⁰ <http://www.celnisprava.cz/cz/crbrno/tiskove-zpravy/2012/Stranky/nezdaneny-alkohol-v-brnenske-vecerce.aspx> dohledatelné ke dni 10.2.2012

⁵¹ Nožina, M., Kraus, F. s.74,75

nedaleko velkotržnic, v případě Brna jsou těmito tržnicemi Olomoucká 61 a 65, tak aby bylo minimalizováno riziko odhalení při přepravování zboží do oběhu.

Příklad z tiskových zpráv Celní správy České republiky:

Padělatelskou dílnu, distribuční sklad a více než stovku pytlů podezřelého zboží objevili celníci včera v Brně. Ve čtvrtek ráno začala závěrečná fáze realizace případu s pracovním názvem „Eden“ zahájená pro podezření z nelegální výroby a distribuce „značkového“ zboží, které se měla dopouštět skupina osob Vietnamských státních příslušníků. Se soudními příkazy k prohlídkám celníci zasáhli na třech místech současně. Jednalo se o dva rodinné domy v Brně – Slatině a jeden v Brně – Líšni. Ve sklepních prostorách domu v Líšni byla ukryta dílna, ve které se textilní zboží označovalo štítky, nažehlovala a vyšívala se loga. Celníci zde zajistili automatický vyšívací stroj, dva šicí stroje, dva nažehlovací stroje, větší množství štítků, nášivek a nažehlovacích šablon, ale také již zhotovené zboží. V jednom z domů ve Slatině, který sloužil jako sklad, celníci našli velké množství textilu připraveného k distribuci a krabice plné nášivek. V konečném součtu se jednalo o více než 6 000 kusů zboží, přičemž prodejní hodnota originálů by přesáhla šest milionů korun. Při kontrolách celníci zadrželi šest osob – pět mužů a jednu ženu, státní příslušníky Vietnamu. Jeden z mužů se pokusil o útěk, další neměl platné povolení k pobytu, a proto bude vyhoštěn. Ještě téhož dne byly všechny osoby předány Policii ČR s návrhem na zahájení trestního stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu porušení práv k ochranné známce a jiným označením uvedeného v §268 zákona č.40/2009 Sb., trestní zákoník.⁵²

TRESTNÁ ČINNOST SPOJENÁ S NÁSILÍM

„Policie registrovala v letech 1997-2006 na 696 násilných trestných činů páchaných příslušníky vietnamské komunity.“⁵³

Ve vietnamské komunitě je zvykem, že vraždám a těžkému ublížení na zdraví předchází nejdříve k dlouhodobému procesu vyhrožování a vydírání. K většině těchto opravdu velmi závažných trestných činů dochází uvnitř samotné komunity, kdy jsou tímto způsobem řešeny spory nebo dluhy. Dochází k tomu proto, že Vietnamci mezi sebou jednájí především ústně, jak je to zvykem v jejich domovině, a ne písemnou

⁵² <http://www.celnisprava.cz/cz/crbrno/tiskove-zpravy/2011/Stranky/dalsi-padelatelska-dilna-na-jizni-morave.aspx> dohledatelné ke dni 10.2.2012

⁵³ Nožina, M., Kraus, F. 2009, str.75

formou. Proto tak jejich ujednání nemohou být soudně vymahatelná a jedinou možností „obranou“ je pak pro ně použití násilí.⁵⁴

PROSTITUCE A OBCHOD S LIDMI VE VIETNAMSKÉ DIASPOŘE

Tato trestná činnost není ve vietnamské diaspoře ničím neobvyklým, skoro by se dalo použít termínu, že je velmi častým. Oběťmi této trestné činnosti jsou většinou nově příchozí migranti, kteří nemají na úhradu dluhů vytvořených z důvodu příjezdu nebo na základě finanční pomoci v nové zemi od členů komunity. Často jsou proto nuceni přijmout téměř otrocké práce v nelidských podmínkách ve výrobnách alkoholu či cigaret nebo jsou přinuceni k prostituci.⁵⁵

DROGY VE VIETNAMSKÉ DIASPOŘE A OBCHODOVÁNÍ S NIMI

*„Z 98% občanů vietnamské národnosti ve vazbě v českých věznicích ke konci roku 2008, bylo 59 odsouzeno za drogové delikty na základě §187 Trestního zákoníku“.*⁵⁶

Mezi Vietnamci nejvíce využívanou drogou k distribuci patří heroin, obchodují samozřejmě ale i s pervitinem, marihuanou či hašišem. V této trestné činnosti úzce spolupracují se zločineckými sítěmi kosovských Albánců nebo Romů v ČR a na Slovensku. Tato trestná činnost se velmi rozmáhá v místech nazvaných policisty „šlehárny“. Jsou v podobě rodinných domů či bytů, kde si klienti mohou drogu zakoupit, aplikovat a za úplatek se i vyspat a najíst. Další obrovské množství drog je distribuováno ve vietnamských barech a nočních klubech.

- Pěstování marihuany a její následná distribuce vietnamskou komunitou

Tato trestná činnost je samostatnou kapitolou v oblasti drogové problematiky.

„České bezpečnostní složky zaznamenávají od poloviny roku 2007 enormní nárůst především pěstíren marihuany, zřizovaných Vietnamci. Zatímco v roce 2005

---

⁵⁴ <http://www.policie.cz/clanek/zprava-o-cinnosti-uooz-za-rok-2007.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d> dohledatelné ke dni 24.1.2012

⁵⁵ Nožina, M., Kraus, F., 2009, s.84

⁵⁶ tamtéž, s.89

*policie detekovala pouhou jednu pěstírnu, v roce 2007 to bylo již 8 pěstíren a v roce 2008 55 pěstíren.*⁵⁷

Tento „trend“ se pro svou výnosnost stává mezi Vietnamci čím dál oblíbenější. Klasický trhový prodej textilu a elektroniky dlouhodobě stagnuje, tak se Vietnamci uchylují pro ně k jistějším, i když o to riskantnějším způsobům výdělků, jako je právě tato trestná činnost.

*„ 10kg suché drogy se od „výrobce“ prodává za částku kolem 800 000 Kč. Toto množství odpovídá jedné sklizni z pěstírny o rozloze cca 150m². Náklady spojené s vybavením takovéto pěstírny se pohybují v částce okolo 300 000. Jeden cyklus od zasazení ke sklizni trvá asi tři měsíce. Tedy zisk z prvního cyklu činí cca 500 000 Kč. Následující zisky pak přinášejí zisky ve výši 800 000 Kč, jelikož odpadá počáteční vklad na zařízení pěstírny. Nutné je odečíst i mzdy personálu a další vedlejší výrobní náklady.*⁵⁸

4.2. Struktury vietnamského kriminálního podsvětí

Nejdynamičtěji se vietnamský organizovaný zločin rozvíjel od roku 1989 a svého největšího vrcholu dosahoval zřejmě mezi léty 1997 a 2002. V rámci vietnamského organizovaného zločinu existuje několik různě velkých skupin a organizací, stejně jako několik typů velmi významných jednotlivců. Tyto skupiny bývají velmi často propojeny buď rodinnými, nebo obchodními vazbami.

Malé gangy

Tyto malé gangy většinou nemají dostatečnou finanční základnu a ani organizační schopnosti, aby pronikly do státní správy a využívaly tak její „pomocí“. Malé gangy mají většinou velmi krátkou životnost a vznikají buď přímo na území České republiky, nebo přijíždějí z Vietnamu, častokrát jsou to však skupiny, které se k nám dostaly z Německa. Nejtypičtější trestnou činností těchto malých skupin je pašování zboží a lidí do Evropy nebo distribuce drog. V drogové distribuci jim však velmi konkurují kosovsko-albánské, arabské a české skupiny.⁵⁹

---

⁵⁷ Nožina, M., Kraus, F., s.92

⁵⁸ tamtéž, s.88-95

⁵⁹ tamtéž, s.56-60

Středně velké gangy

Tyto gangy mají daleko lepší organizaci. Nejčastějším typem trestné činnosti je v těchto skupinách především obchod s bílým masem, organizování prostituce, praní špinavých peněz, nelegální tabáková nebo alkoholová výroba. Jejich finanční základna jim umožňuje v určitých případech do státní správy proniknout.⁶⁰

Velké gangy

Tyto gangy jsou schopni organizovat a zajišťovat různorodé spektrum „služeb“. Využívají svých velmi dobrých kontaktů ve státní správě jak v ČR, tak ve Vietnamu. Využívají podnikání ke krytí svých nelegálních aktivit. Bossové v těchto skupinách se pro svou ochranu často obklopují rodinnými příslušníky. Velmi často působí jako skupiny nadnárodní.⁶¹

Bo- doi

Zvláštní druh lidí vykonávající zvláštní druhy práce pro vietnamské bossy. Za zvláštní druhy „prací“ jsou považovány vraždy, vymáhání peněz nebo ochrana majetku či lidí. V mnoha případech se bo-doi najímají k vykonání „práce“ přímo z Vietnamu nebo jiné země. Mezi bo-doi je základem loajalita, vzájemně se kryjí před policií a úřady nebo si pomáhají v obstarávání potřebných dokladů.⁶²

„Respektovaný muž“

Je považován za jakousi spojku. Obrací se na něj všichni ti, jejichž zájmy byly poškozeny. Jeho schopnost pomoci mu dává neobyčejný pocit moci a zároveň vděčnost od těch, kterým poskytl své „služby“. Vděčnost se v tomto případě rovná buď velké finanční injekci, nebo protislužbě. Respektovaní muži jsou nejčastěji ti, kteří zde studovali nebo pracovali již před rokem 1989. Umějí téměř dokonale česky, znají český právní systém a mají dobré finanční zázemí a kontakty v různorodých oblastech. Tito muži, kterým se říká „bac“ - strýček, se často obklopují osobními strážci a kumpány z řad bo-doi. Tito muži se prezentují jako úspěšní podnikatelé a finančníci, často mají pod kontrolou i zaměstnance státní správy.⁶³

---

⁶⁰ Nožina, M., Kraus, F. 2009, s.53-54

⁶¹ tamtéž , s.62-64

⁶² tamtéž, s.53-54

⁶³ tamtéž , s.50-52

4.3. Banánové děti, škola a její vliv na páchaní trestné činnosti

Zvláštní skupinou vietnamských příslušníků ohroženou stínem možné trestné činnosti jsou tzv. banánové děti. Na povrchu jsou žlutí, uvnitř se cítí být bílími. Vietnam mnoho z nich považuje jako svou rodnou zemi, odkud pochází jejich kořeny a rodiče, ale Českou republiku, potažmo Evropu považují tyto děti za svůj domov.

Příklad z blogu Nguyen- Thi-Thuy:

„Naši rodiče, byť žijí v české republice už dlouhá léta, jsou pevně vázáni se svou rodnou zemí. My to máme jinak. Žijeme ve dvou paralelních světech. Celý den mluvíme ve škole jen česky a až večer prohodíme pár slov s rodinou vietnamsky.

Moji rodiče patří do první vlny přistěhovalců, kteří do tehdejší ČSSR přišli v 70. letech v rámci tzv. bratrských vztahů s Vietnamem. Ti z nich, kteří zde zůstali dodnes, patří v komunitě k těm nejbohatším a nejmávanějším.

Táta pracoval jako tlumočnick a máma studovala. V sedmém měsíci těhotenství se rodiče vrátili zpět do Vietnamu, protože mě chtěli vychovávat v rodné zemi. Do Čech jsme se vrátili, když mi bylo sedm a stala jsem se Lindou.

Po generaci mých rodičů přišli do Čech ještě dvě početnější skupiny. Vietnamci, kteří se nedostali na vysokou školu, a proto nesehnali slušnou práci, a tak zkusili štěstí tady a nakonec ti, kteří se doslechli, že ve zdejších továrnách mohou vydělat víc peněz než doma.

Oba moji rodiče dnes podnikají, ale protože jsou díky bohu tolerantní, neočekávají ode mě, že bych měla rodinný podnik převzít. V tomto ohledu jsou všichni moji rodiče velká výjimka. I většina mých kamarádů sní o jiném zaměstnání, než je prodávat Čechům oblečení

Jenže jejich rodiče mají po „vietnamsku“ zafixováno, že dobře se žije jen tomu, kdo umí podnikat. Proto se po banánových dětech chce, aby studovaly s co nejlepšími výsledky a hlavně něco praktického, což v překladu znamená obor, který má něco společného s penězi. Moji krajané vidí děti bohužel hned jako rodilého byznysmena.

Obrovský tlak je proto kladen na vzdělání. Dostat ve škole čtyřku vlastně znamená, že nebyla splněna povinnost vůči rodičům a nevážení si jejich obětí. Jakýkoliv neúspěch je nepředstavitelně rozmazáván celou komunitou.

Vše totiž funguje tak, že celá rodina šetří peníze na to, aby nejnadanější potomek mohl vystudovat vysokou školu. On pak dostane dobrou práci a finančně podporuje zbytek rodiny. Takto to samozřejmě funguje i přímo ve Vietnamu. Vtipné však je,

že mnoho trhovců prodávajících na tržnici, mají doma zaprášené diplomy z nejprestižnějších univerzit právě ve Vietnamu.

„Starovietnamci“ jsou oproti banánovým dětem mnohem pokornější ke svému okolí a nemají potřebu své názory na českou společnost někde prezentovat. Žijí izolovaně od Čechů, čas tráví jen prací a s rodinou, popřípadě v komunitě. Jsou rádi, že sem mohli přijet a pracovat, a také pomáhat finančně svým příbuzným ve Vietnamu.⁶⁴

Zařazení banánových dětí do bakalářské práce zabývající se trestnou činností vietnamské komunity a sociálními aspekty, jež k nim vedou je naprosto pochopitelné. Tyto děti jsou vůbec nejohroženější skupinou vietnamské komunity a to hned z několika důvodů.

Jedním z prvotních důvodů je „rozpolcení osobnosti“, kdy dítě ztrácí svou vlastní identitu nebo se potýká s obrovským zmatkem, který ho provází v zařazování se do společnosti a nacházení v ní svého místa. Mnoho mladých Vietnamců je silně ovlivněno západem a snahou se mu co nejvíce přiblížit ať už šílenými módními kreacemi nebo ještě šílenějšími účesy a stylingem. Díky tomuto fenoménu se rapidním způsobem zvedl počet metrosexuálních Vietnamců u nás a to převážně v pražské SAPĚ.

Dalším důvodem může být například špatná integrace mladých Vietnamců mezi menšinu tedy Čechy. A tím pádem může dojít ke konfliktům, které mohou přerůst až v trestné činy. Ve školách, které Vietnamci navštěvují, dochází k rivalitě mezi vietnamskými studenty a českými studenty, která nepřiměřené chování jen podporuje. Pravdou však zůstává, že mnoho Vietnamců je toho názoru, že ti „nepřizpůsobivý a netolerantní“ jsou ve skutečnosti Češi, protože ve Vietnamu není výjimkou, že se osloví na ulici, klidně dva naprosto neznámí lidé, kteří třeba jen přechází po silnici.

Existují však důvody pro Vietnamce mnohem závažnější, kdy berou páchání trestné činnosti spíše jako únik od svých problémů, kdy se jedná mnohdy v podstatě o čin z jakéhosi zoufalství. Tyto problémy vycházejí především z rodinného prostředí, z nátlaku, který je činěn rodiči a jinými členy komunity. Pro vietnamské rodiče, je velmi nepochopitelný vztah, jaký mají jejich děti například k češtině, kterou užívají dnes a denně a kterou i přemýšlejí. Mnoho z vietnamských dětí nemá chuť se vietnamsky učit, a pokud už mluvit dokážou, je pro ně obrovským problémem vietnamsky psát.

---

⁶⁴ <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/nguyen-thi-thuy-duong.php?itemid=2602> dohledatelné ke dni 8.2.2012

Mnoho problémů v rodině působí i naprosté netolerování smíšených partnerství. Téměř většina vietnamských rodičů si přeje pro své potomstvo pouze vietnamské partnery.

Tyto aspekty mohou vyvolat značné rozpolcení a dezorientaci sama v sobě neboť vietnamské děti se snaží ze všech sil přizpůsobit spolužákům ve škole, jejich způsobům mluvy a chování, ale po příchodu domů musí zcela respektovat vyžadované chování podle vietnamských tradic a kultury. Proto je téměř nemožné, aby mladí Vietnamci byli sami sebou a to proto, že individualita je styl života mladých Čechů, potažmo euro-americké kultury a asijská neboli vietnamská je zcela opačná. Asijská kultura chápe člověka jako součást většího celku jako je rodina nebo stát, které se musí zcela podřídit.

Úspěšnost vietnamských studentů ve školách je na nadprůměrné úrovni a to proto, že ze strany jejich rodiny potažmo celé komunity dochází k obrovskému nátlaku. Přestože se rodičovských schůzek neúčastní kvůli jazykové bariéře nebo obrovskému pracovnímu vytížení o prospěch nebo chování svých dětí se většinu nijak bát nemusí. Motivace a nátlak ze strany rodiny je velký, protože dobré studijní výsledky pro ně znamenají zajištění lepší budoucnosti pro celou rodinu.

Jako důkaz o sílící motivaci vedoucí ke studiu může sloužit následující tabulka pro rok 2006/2007 podle údajů Českého statistického úřadu:⁶⁵

Školní rok	2000/1	2001/2	2002/3	2003/4	2004/5	2005/6	2006/7
Počet studujících Vietnamců na VŠ	52	71	100	163	289	381	576

Další tabulka popisuje počet cizinců, potažmo Vietnamců, jež se stali součástí českého vzdělávacího systému:⁶⁶

Typ školy	Celkem dětí	Celkem cizinců ve školách	Počet vietnamských dětí na školách	Poměr vietnamských dětí mezi cizinci
Mateřské školy	285 419	2 811	1 011	36 %
Základní školy	876 513	12 504	3 452	27,6 %
Střední školy	576 585	5 615	1 310	23,3 %

⁶⁵ [http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/73003F7F2C/\\$File/c06s07t.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/73003F7F2C/$File/c06s07t.pdf) dohledatelné ke dni 15.11.2011

⁶⁶ tamtéž

Vzhledem k tomu, že většina banánových dětí považuje Vietnam za zem, odkud pocházejí jejich kořeny, jejich rodiče, ale Čechy respektive Evropu za svůj domov, je jasné že i hodnoty a styl života, kterému se naučí ve škole a na studiích naráží na ostré hradby rodiny a komunity, což v mladých lidech vyvolává velice rozporuplné a znepokojující pocity a nápady.

„Rozpolceným osobnostem“, kulturnímu šoku a nátlaku ze všech stran korunuje fakt, že banánové děti vědí o pověsti svých rodičů, vědí o hospodářských deliktech, kterých se neustále dopouštějí a mnohým z nich to i vadí. A však tento fakt tolerují, protože jejich rodiče tohle všechno dělají pro jejich lepší budoucnost, neboť jim chtějí dopřát to nejlepší vzdělání, aby se jednou jejich děti v duchu konfuciánského myšlení postarali o ně.

Všechny již zmiňované aspekty včetně názoru rodičů, že páchaní trestné činnosti (v tomto případě myšlena převážně hospodářská trestná činnost) je nevyhnutelné pro vybudování alespoň trochu slušného života a je jen krůček k tomu, aby začali páchat delikty a trestné činy i jejich děti.

Mezi nejrozšířenější trestné činy, kterých se dopouští mladá generace Vietnamců ovlivněna školním prostředím a svými spolužáky, se stává distribuce omamných a psychotropních látek. V českých školách, stejně jako i v jiných po celém světě, nejsou drogy ničím výjimečným a pokud chtějí banánové děti uspět, musí se tomuto trendu podřídit. Bohužel se samotná distribuce může u těchto „rizikových“ dětí zvrhnout až samotnou výrobu. Ve vietnamské komunitě se stále více rozrůstají výrobní či pěstírnny drog, jak už bylo v předchozích kapitolách popsáno. Prodej nebo podnikání už nevynáší tolik, kolik by Vietnamci potřebovali, a proto se velmi často uchylují k rychlému výdělku většího množství peněz, protože poptávka drog je obrovská a neutichající. Pokud už banánové dítě získá přístup k drogám, které by mohlo prodávat, je téměř jisté, že brzy skončí v některé z výroben svých krajanů.⁶⁷

Další trestnou činností, která vychází z nátlaku komunity, je rekrutování se do organizovaných zločineckých organizací bo-doi, o kterých se podrobněji zmiňují v předchozích kapitolách. Pravdou však zůstává, že většina členů bo-doi se zaměřuje proti členům své vlastní komunity, aby si tak vymezila a potvrdila své postavení.⁶⁸

Pokud bychom to měli shrnout, patří banánové děti, tedy nová generace Vietnamců v Čechách, k velmi ohrožené skupině v rámci možného sklouznutí

---

⁶⁷ <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10267494875-bananove-deti/> dohledatelné ke dni 14.2.2012

⁶⁸ Nožina, M., Kraus, F. 2009, s.53-54

do zločineckých činností. My, jako veřejnost, nemůžeme nahlížet do vietnamských rodin a radit jejich rodičům, jak vychovávat jejich děti a jak být vůči nim tolerantnější. Můžeme však přijímat vietnamské děti a Vietnamce obecně nejen jako obyčejné trhovce, kteří se přišli přiživit na českém státu a jeho občanech, ale jako na lidi nadané, plné svých přání, především o lepším a důstojnějším životě, kterého ve své rodné zemi nemohou dosáhnout, vydávající se na dlouhou cestu, opouštějíc všechno a všechny, které milují a riskující mnohdy i své životy, aby se o nový život pokusili například v České republice.

4.4. Děti tržnice

Samostatnou kapitolou v rámci dětí a mládeže ve vietnamské komunitě jsou i děti, které často vidáváme přímo na tržnicích. Většinou se jedná o menší děti, které po škole přicházejí rovnou „do práce“ svých rodičů, aby zde pomáhali s prodejem.

Tyto děti jsou zde prakticky bez kontroly, protože jejich rodiče se věnují svému obchodu. Přesto všechno na již zmíněných tržnicích mají i tyto děti svou nepostradatelnou úlohu. Hlídnou a varují své rodiče před kontrolami celní správy nebo jiných státních orgánů. Malý „Vietnámec“ jsou už od útlého věku vychovávaní k tomu, že celníci jsou ti špatní a škodí jejich rodičům, kteří se nemohou věnovat své práci, a tak nemohou svým dětem dopřát kvalitní život a studium.

Vzhledem k tomu, že já sám jsem příslušníkem celní správy, mohou se podělit o svůj příklad z praxe.

Při celní kontrole na známé brněnské tržnici Olomoucká, se členové mého týmu včetně mě setkali s něčím, co už je dnes častým jevem. Větší skupinka dětí hrající si na okraji tržnice se rozdělila na dvě skupinky poté, co uviděla známé uniformy. Jedna ze skupinek se rozeběhla ke svým rodičům, aby je stihla co nejrychleji varovat, a ta druhá se rozeběhla k nám, s úmyslem nás co možná nejdéle zdržet, aby trhovci měli co nejvíce času případné padělané zboží ukrýt.

Aspekty, které vedou k trestné činnosti mladé Vietnamce, jsou většinou způsobeny podmínkami, ve kterých musejí dennodenně žít. Touha od odpoutání se z přísnosti a hluboké disciplinovanosti své kultury a touha po samostatnosti a vlastní individualitě, kterou jim nabízí kultura euro-americká, znamená vlastně neustálé dilema mezi výběrem podřízení se rodině a kultuře, nebo sama sobě a svému snu.

Toto dilema potom může vyústit až k úniku na šikmou plochu.

EMPIRICKÁ ČÁST

5. VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

Empirická část mé bakalářské práce bude složena z kvalitativní metody, jež má zodpovědět na otázky týkající se životní úrovně, spokojenosti či nespokojenosti, popřípadě možnosti adekvátní obrany proti nespravedlnostem, která je páchána na vietnamské komunitě. Odpovědi, které výše zmiňovaný výzkum poskytne, ve své komplexnosti odpoví i na nejdůležitější otázku prolínající se celou prací. Touto otázkou jsou motivy, důvody či aspekty, které Vietnamce k protiprávní činnosti vedou.

Kvalitativní metodu jsem zvolil proto, neboť se domnívám, že poskytne detailnější a komplexnější informace o daném problému. Je čitelnější ve vyčleňování podstaty problému, protože nám oslovený respondent poskytne touto metodou nejen verbální odpovědi, ale také ty neverbální, které mnohdy prozradí více.

5.1. Cíl daného výzkumu

Cílem výzkumu je zjistit, jaké životní úrovně dosahuje vietnamská komunita, která v Česku již nějakou dobu žije a jaké životní úrovně dosahují Vietnamci, kteří k nám přijíždějí v posledních letech a zda jsou podmínky pro žití v České republice takové, že napomáhají k protiprávnímu jednání ze strany Vietnamců. Dále pak jestli sociální důvody vedou k páchání trestných činů občany vietnamské národnosti, kteří zde žili ještě před rokem 1989, či vietnamské občany přijíždějící již do demokratické České republiky.

5.2. Výzkumný vzorek

Díky zaměstnání, které již patnáct let vykonávám, mám možnost setkat se a hovořit s Vietnamci různých věkových skupin, kteří zde žili již před rokem 1989 i s těmi, kteří sem přijeli až po roce 2000. Výzkumným vzorkem tedy budou čtyři příslušníci vietnamské národnosti pracující na tržnicích v Brně-Olomoucká 61 a 65.

Aby byl výzkum objektivní, požádal jsem o vyjádření k dané problematice i čtyři občany české národnosti, kdy dva ze zmiňovaných jsou běžně pracující občané

města Mikulova, třetí respondent je ve starobním důchodu a čtvrtý je pracovníkem Celního ředitelství Brno.

Občané vietnamské národnosti:

Muž: 35 let- prodejce u stánku na tržnici Olomoucká 61, Brno

Muž: 24 let- prodejce u stánku na tržnici Olomoucká 65, Brno

Žena: 54 let- prodejce u stánku na tržnici Olomoucká 65, Brno

Žena: 21 let- prodejce u stánku na tržnici Olomoucká 61, Brno

Občané české národnosti:

Muž: 42 let- živnostník v oblasti zpracování dřeva

Žena: 44 let- státní zaměstnanec

Žena: 72 let- starobní důchodce

Muž: 29 let- pracovník Celního ředitelství Brno

5.3. Polostrukturovaný rozhovor

Jako konkrétní metodu svého výzkumu jsem tedy volil polostrukturovaný rozhovor.

„Polostrukturovaný rozhovor je částečně řízený hovor, kdy jsou předem připravené dané soubory otázek, které musí odeznít, avšak jejich pořadí se může měnit.

Tazatel může znění otázek pozměnit na základě znalostí respondenta, může také položit doplňující otázky.“⁶⁹

V rámci již zmiňované výzkumné metody jsem dal zároveň možnost svým respondentům k samostatnému a subjektivnímu vyjádření k dané otázce.

Klíčovými pojmy v daném rozhovoru:

- společnost
- život ve Vietnamu
- život v České republice
- trestná činnost
- integrace

---

⁶⁹ Reichel, J., 2009, s.111

Všichni respondenti byli předem upozorněni, že v mé bakalářské práci nebudu používat jejich osobní údaje, kromě věku, vzdělání a pracovní či jiné činnosti, jež vykonávají v České republice. Upozorněni byli jak příslušníci vietnamské národnosti, tak příslušníci české národnosti. Stejně tak byli všichni zúčastnění respondenti informováni o předpokládané době trvání rozhovoru.

5.4. Metodika sběru dat

Rozhovory se sjednanými respondenty byly vedeny tak, aby otázky, jež byly pokládány, nebyly nijak nepříjemné a aby si sami mohli rozmyslet, na které odpovědět chtějí a na které ne. Dané otázky také umožňovaly široké rozpětí odpovědí. Doba pro trvání rozhovoru byla přibližně dvacet minut na každého respondenta.

Okruhy otázek pro respondenty vietnamské národnosti:

1. Jak dlouho žijete v České republice?
2. Jakým způsobem jste se do české republiky dostal?
3. Jakým způsobem se v české republice živíte?
4. Jste spokojen s výdělkem?
5. Jaké jsou vaše bytové podmínky?
6. Pomáhají vám čeští nebo vietnamští přátelé se životem v české republice?
7. Co si myslíte o trestné činnosti jako padělání zboží aj., které se dopouštějí migranti z Vietnamu?
8. Máte nějaké přátele české národnosti?
9. Chtěli byste se vrátit do Vietnamu?
10. Pokud ano, co proto, abyste se mohli vrátit do Vietnamu, musíte udělat?

Okruhy otázek pro respondenty české národnosti:

1. Kdy jste poprvé zaregistrovali příslušníky vietnamské národnosti v České republice?
2. Myslíte, že mají nebo měli stejné podmínky pro plnohodnotný život v České republice, jako třeba mají Češi?
3. Znáte nějakého příslušníka Vietnamské národnosti osobně?
4. Pokud ano, můžete mi o něm něco říct - povahové rysy, způsob obživy atd.
5. Co si myslíte o vietnamské komunitě obecně?
6. Na základě čeho se domníváte, že vznikl všeobecně známý fakt, že vietnamská komunita je považována za uzavřenou a nepřizpůsobivou?
7. Co si myslíte o životní situaci a podmínkách Vietnamců žijících na území české republiky?
8. Na základě čeho tak soudíte?
9. Co si myslíte o páčání trestných činů Vietnamci na území české republiky?
10. Domníváte se, že důvody, proč se Vietnamci dopouštějí trestných činů, jsou stejné jako důvody, jež má kdokoliv jiný?

5.5. Rozhovory s respondenty vietnamské národnosti

V této podkapitole se věnuji přepisu otázek a odpovědí, jež jsem s rozhovoru získal. Srozumitelnost češtiny, jež Vietnamci ovládají, byla pro vedení rozhovoru dostatečná, avšak pro přepis do bakalářské práce bylo přesné znění odpovědí přepsáno do spisovné, místy hovorové češtiny a v několika málo případech byla věta v odpovědi poupravena tak, aby slova dávala logický kontext. Tyto úpravy byly schváleny jednotlivými vietnamskými respondenty. Činil jsem tak pro lepší orientaci a srozumitelnost odpovědí pro čtenáře bakalářské práce.

Respondent č. 1 - muž, 35 let, středoškolské vzdělání, prodejce u stánku na tržnici Olomoucká 61, Brno

1. Jak dlouho žijete v České republice?

V České republice jsem již sedmnáct let. Přijel jsem sem v roce 1995. V té době mi bylo 18 let. A to jsem ještě netušil, že tady budu muset být tak dlouho. Přijel jsem za strýcem,

který tady žil ještě v době, kdy ČR byla velkým přítelem Vietnamu. Počkejte, jak se jmenovala tehdy? Ano, Československá socialistická republika.

2. Jakým způsobem jste se do české republiky dostal?

No, na pozvání strýce, měl tady založenou nějakou firmu s oblečením, poslal mi peníze a napsal, že tady si vydělám hodně peněz. Ty peníze, které poslal, ale nestačily. Mí rodiče museli prodat pole a rybářskou loď, aby doplatili cestu.

Podotázka: Jakým konkrétním způsobem jste se do České republiky dostal?

Je to už hrozně dávno, už si to ani nepamatuji. Ale vím, že to bylo hrozně drahé a přestože to je již sedmnáct let, pořád tu cestu nemám ještě úplně splacenou.

3. Jakým způsobem se v české republice živíte?

Prodávám na stánku s bratrancem zboží. Stánek patří mému strýci, ale moc často ho nevidáme. Má totiž hodně práce. Zajišťuje oblečení a elektroniku, kterou mu prodáváme. Vlastně nám zajišťuje živobytí. Jsem za to rád, i když to už není takové, jaké to bylo, když jsem přijel.

Podotázka: A jaké to bylo, když jste u strýce začínal?

Lidé víc kupovali a tak jsem dostával více peněz i já a lépe se splácelo. Dostávám peníze podle toho, kolik zboží se prodalo. Snažím se být na stánku, jak nejdéle to jde, aby si lidé mohli přijít něco koupit a já měl dobré peníze.

4. Jste spokojen s výdělkem?

No, poslední dobou mám výdělek kolem 15 000Kč, ale není to pravidelně. Může se to zdát, že je to hodně, ale když zaplatím 5 000Kč dluh a pošlu 3 000Kč rodině, zůstane mi na život tady v České republice asi 7 000 a to není moc.

5. Jaké jsou vaše bytové podmínky?

Bydlím v brněnském bytě se spolubydlicími. Je to normální byt. Jsme tam čtyři, takže nájem mě stojí asi 3 000Kč. Bydlím tam s kamarády z tržnice, kteří prodávají, tak jako já a nemají peníze, aby platili nájemné v bytech sami. Jsou tam dva pokoje. V jednom pokoji bydlíme dva. Ale není to tak hrozné, protože většinu času jsme na Olomoucké, abychom si vydělali na to nájemné. Musíme pracovat.

6. Pomáhají vám čeští nebo vietnamští přátelé se životem v české republice?

České přátele nemám, nemám na ně čas. A jinak si vypomáháme se spolubydlicími, a když mi nezůstanou peníze na jídlo, tak mi pomůže strýc. Ale jinak nikdo. Vždycky to musím nějak udělat.

7. Co si myslíte o trestné činnosti jako padělání zboží aj., které se dopouštějí migranti z Vietnamu?

Já o žádných takových nevím, ale máme strach a ze strachu se dělají různé věci. Pokud nebudeme platit dluhy, tak nás odvezou zpátky domů, a jak pak pomůžu svojí rodině a z čeho bych splácel ve Vietnamu. Někdy je to tady špatné, ale ve Vietnamu by to bylo horší. Musíme to nějak vydržet, za každou cenu.

8. Máte nějaké přátele české národnosti?

Jak jsem říkal, nemám, nemám na ně čas. Musíme pořád hodně pracovat.

9. Chtěli byste se vrátit do Vietnamu?

Raději nad tím ani moc nepřemýšlím. Mám tam rodinu a hodně přátel. I když už si skoro ani nepamatuji, jak někteří vypadají. Pořád, ale doufám, že už to nebude trvat dlouho a zaplatím všechny dluhy a pak tady budu ještě muset nějakou dobu zůstat, aby se mi podařilo našetřit víc peněz, než kolik posílám teď. A potom určitě pojedou domů.

10. Pokud ano, co proto, abyste se mohli vrátit do Vietnamu, musíte udělat?

Hlavně musím zaplatit dluhy, které tady mám těch sedmnáct let a našetřit ještě nějaké peníze a pak určitě pojedou.

Respondent č. 2 - muž, 24 let, středoškolské vzdělání, prodejce u stánku na tržnici Olomoucká 61, Brno

1. Jak dlouho žijete v České republice?

V České republice žiji již šestým rokem. Vlastně sem přijel do Čech hned po střední škole, kterou jsem ve Vietnamu vystudoval, takže to bylo v roce 2006.

2. Jakým způsobem jste se do české republiky dostal?

Ve Vietnamu jsem bydlel ve větším městě a jednou mi kamarád, se kterým jsem chodil do školy, řekl, že v jednom domě na náměstí představují nové semináře o možnosti práce v cizině, tak jsme se tam šli podívat. Říkali nám o České republice, že je tady dobrá práce v továrnách, a že si vyděláme hodně peněz, a že tím pomůžeme našim rodinám. Tak jsme s tím souhlasili. Chodili jsme asi měsíc na kurzy základů českého jazyka. Potom jsme museli zaplatit asi 11 000 USD - což je něco přes 200 tisíc českých korun. Museli jsme si nato půjčit, ale mysleli jsme, že se nám to díky práci v Čechách vrátí a dostaneme i něco navíc.

3. Jakým způsobem se v české republice živíte?

No, teď už se živím prodejem zboží na stánku, tak už si i něco vydělám, ale ze začátku, když jsem sem přijel, tak to bylo hrozné.

Podotázka: A můžete mi o práci, kterou jste tady měl, když jste přijel říci něco více?

Nerad na tu dobu vzpomínám, když jsme přijeli do Čech, zůstali jsme asi měsíc v nějaké pražské ubytovně, kde nás bydlelo pět v jedné místnosti. Každý den jsme se znovu učili česky a po tom měsíci nás konečně převezli do továrny (vzhledem ke slíbené anonymitě, nebudu uvádět obchodní jméno továrny). Tam nás ubytovali v ubytovně pro dělníky, kde to bylo už trošku lepší. Bydleli jsme po dvou, jen záchod a koupelna byla společná pro asi dvacet lidí, ale dalo se to vydržet. Když jsme nastoupili, Češi nás neměli rádi, prý jim bereme práci. Nikdo nám nepomohl. Nedostávali jsme tolik, kolik nám slíbili, ale nemohli jsme nic říct, jinak by nás vyhodili. Nakonec to i tak udělali. Neřekli nám důvod, prostě nám řekli, že továrna je v krizi a musí nás propustit. Hrozně jsme se báli. Byli jsme i v agentuře, která nám pomohla dostat se do Čech, ale ti řekli, že nám nemůžou pomoci, protože je to rozhodnutí zaměstnavatele. Asi pět dní, kdy jsem neměl práci a z ubytovny jsem musel odejít, jsem se procházel po Tržnici Olomoucká, protože jsem slyšel, že tam by mi mohli pomoci. A opravdu mi tam pomohl pan T., pro kterého teď pracuji. Prodávám na jeho stánku.

4. Jste spokojen s výdělkem?

Teď už je to lepší. Vydělám si asi 13-15 000 Kč. Je to mnohem víc, než kolik jsem měl v továrně. Mám na živobytí, na splácení dluhů, které mám díky cestě sem. Musím

pracovat, protože rodina se velmi zadlužila, abych sem mohl přijet, a já jsem povinen jim pomoci, takže jsem moc rád.

5. Jaké jsou vaše bytové podmínky?

Bydlím v malém bytě poblíž tržnice Olomoucká. Pomohl mi ho sehnat pan T., protože už se tady vyzná. Před mnoha lety také pracoval v továrně a ví jaké je to těžké, i když mi říkal, že když jsem byl vyslán na práci vládou, bylo tady o ně opravdu postaráno.

6. Pomáhají vám čeští nebo vietnamští přátelé se životem v české republice?

Ne, to vůbec. Spíše naopak, v továrně, kde jsem pracoval, se chovali až nepřátelsky. Říkali, že Čechy obírám o práci, ale když je to tak, proč na mém místě už dávno nepracovali. Kdyby tu práci tak moc chtěli, byli by tady.

7. Co si myslíte o trestné činnosti jako padělání zboží aj., které se dopouštějí migranti z Vietnamu?

Není to dobré, to víte, že ne. Lidé ve Vietnamu jsou ale slušní a čestní, když něco provedou, vždycky je to proto, že to musí udělat a to platí i pro Vietnamce tady. Když jsem přišel o práci v továrně, neměl jsem kam jít a nemohl jsem se vrátit domů, protože jsem se bál, co by udělali s mou rodinou, když máme tolik dluhů, ale měl jsem štěstí, že jsem potkal pana T.. Kdyby mi nepomohl, možná bych tehdy musel taky něco provést.

8. Máte nějaké přátele české národnosti?

Ne, nemám.

9. Chtěli byste vrátit do Vietnamu?

Jednou určitě ano, chybí mi rodiče. Ještě, ale nemám dost peněz. Rodina na mě spoléhá a já je nemohu zklamat. Až budu mít dost, určitě se chci vrátit domů. Česko je hezké, ale nikdy to nebude Vietnam. Nikdy to nebude můj domov.

10. Devátá odpověď obsahuje odpověď i na desátou otázku.

Respondent č. 3 - žena, 54 let, středoškolské vzdělání, prodejce u stánku na tržnici Olomoucká 61, Brno

1. Jak dlouho žijete v České republice?

V České republice žiji necelé tři roky. Přijela jsem sem za manželem, který zde žije již od roku 1983. Jezdívá za námi do Vietnamu, kdykoliv to bylo možné. Vybudoval si, za ta dlouhá léta, ve vaší zemi svoje zázemí, tak jsem mohla přijet za ním.

2. Jakým způsobem jste se do české republiky dostala?

Nezlobte se, ale manžel mi říkal, že o takových věcech s vámi nemám mluvit.

3. Jakým způsobem se v české republice živíte?

Prodávám zboží v manželově stánku na tržnici Olomoucká. Manžel má ještě večerku v centru města, ale tam prodává jeho sestra. Já jsem zůstala tady a jsem spokojená. I lidé jsou tady hodnější.

Podotázka: Jak myslíte, že lidé jsou hodnější?

No, stalo se i to, že měli řeči, že my patříme na tržnici a ne do normálních obchodů. Že tam máme zůstat a necpat se do města. Ale já myslím, že jsme lidé jako ostatní a máme právo dělat, co chceme.

4. Jste spokojen s výdělkem?

Musím říci, že tolik bychom si ve Vietnamu nikdy nevydělal. Máme tolik, abychom mohli bydlet, pracovat a naše děti, které zde studují, protože žili s manželem v ČR dříve než já, tím mají možnost připravit lepší budoucnost pro Vietnam. Věřím, že se domů určitě jednou vrátí.

5. Jaké jsou vaše bytové podmínky?

Máme pronajatý dům na okraji Brna a jsme spokojeni. Má čtyři pokoje, můžeme hostit přátele a naše děti mají klid na studium. Ani takový dům bychom si v dnešní době nemohli ve Vietnamu dovolit.

6. Pomáhají vám čeští nebo vietnamští přátelé se životem v české republice?

Ne, když něco potřebujeme, pomůže nám vietnamská komunita. Obracíme se hlavně na ni.

7. Co si myslíte o trestné činnosti jako padělání zboží aj., které se dopouštějí migranti z Vietnamu?

Já o žádné nevím. Víte, je to těžké. Přijedete do země, kde skoro většina lidí vypadá jinak, než vy. Má jiný jazyk, jinou kulturu a na všechno jiné a nové se dívají divně. Většinou není nikdo, kdo by takovému člověku pomohl. Pokud se ale někdo najde a ten někdo pomůže, i když špatně a protiprávně, většinou nejsme v situaci, abychom mohli odmítnout.

8. Máte nějaké přátele české národnosti?

Manžel možná někoho zná, ale já za tu krátkou dobu co jsem zde, žádného českého přítele nemám.

9. Chtěli byste vrátit do Vietnamu?

Ano, určitě ano. Tam jsme doma. Tam jsou všichni jako my.

10. Pokud ano, co proto, abyste se mohli vrátit do Vietnamu, musíte udělat?

Chceme, aby tady naše děti dostudovaly, aby měly větší možnost najít kvalitní uplatnění ve Vietnamu. Vietnam není špatný, jen neměl příležitost se ukázat. Vždycky ho někdo stihl srazit na kolena.

Respondent č. 4 - žena, 21 let, středoškolské vzdělání, prodejce u stánku na tržnici Olomoucká 61, Brno

1. Jak dlouho žijete v České republice?

Není to moc dlouho, asi 3 roky. Přijela jsem sem za rodiči, kteří zde žijí už skoro 9 let. Chtěli počkat, než dostudují střední školu a pak pro mě poslali.

2. Jakým způsobem jste se do české republiky dostala?

Přes pracovní agenturu ve Vietnamu. Strejda v ní pracoval. Věděl, že jsou v České republice mí rodiče, tak to zařídil tak, abych přijela za nimi. Nevím, jak přesně to udělal, ale jsem ráda, že jsem tady.

3. Jakým způsobem se v české republice živíte?

Pracuji ve stánku na tržnici Olomoucká. Rodiče pracují ve večerce ve městě, tak já se starám o stánek. Ale nevadí mi to, je tady víc života, než v obchodě, kde pracují rodiče. Více mi to připomíná domov.

4. Jste spokojen s výdělkem?

Nemůžu si stěžovat. Je pravda, že někdy je to horší a někdy lepší, ale ve Vietnamu bych tolik určitě nevydělal. Musím hodně šetřit, i rodiče šetří. Chci se přihlásit na vysokou školu ekonomickou a to něco stojí.

5. Jaké jsou vaše bytové podmínky?

Bydlíme v pronajatém bytě. Je hezký a já ho mám ráda. Mám svůj pokoj, takže mám i své soukromí a to je pro mě důležité. Mám tam věci z Vietnamu, občas se mi hodně stýská.

6. Pomáhají vám čeští nebo vietnamští přátelé se životem v české republice?

Nevím o nikom, ale moc lidí tady ještě neznám. Většinu času trávím na tržnici.

7. Co si myslíte o trestné činnosti jako padělání zboží aj., které se dopouštějí migranti z Vietnamu?

Nevím, co bych vám k tomu řekla. Jen, že Vietnam je jiný a Češi ho nikdy nepochopí. Vždycky se na něj budou dívat zle, protože ho neznají a tak berou i všechno kolem něj. Takže i Vietnamce.

8. Máte nějaké přátele české národnosti?

Ne, nemám. Vlastně ani žádné Čechy pořádně neznám.

9. Chtěli byste vrátit do Vietnamu?

Ano, určitě ano. Mám tam celý zbytek rodiny, přátele a kamarády. Jsme tam doma. Tady být musíme, aby se nám ve Vietnamu jednou žilo lépe. Český život není špatný, ale ve Vietnamu si lidé víc váží rodiny, přátel a věcí kolem sebe. Tady jsou lidi na sebe a na věci hodně zlí.

10. Pokud ano, co proto, abyste se mohli vrátit do Vietnamu, musíte udělat?

Rodiče tady musí vydělat ještě nějaké peníze a já bych chtěla vystudovat vysokou školu. S kvalitním vzděláním, najdu větší uplatnění ve Vietnamu a budu se moci postarat o rodinu, aniž bych musela odjíždět tak daleko, jak to museli udělat mí rodiče.

5.6. Rozhovory s příslušníky české národnosti

Odpovědi respondentů byly zaznamenány v přesném znění, tak jak na dané otázky odpovídali. Pro lepší orientaci v textu byly odpovědi pouze převedeny do spisovné češtiny.

Respondent č. 1 - muž, 42 let, středoškolské vzdělání, živnostník v oblasti zpracování dřeva

1. Kdy jste poprvé zaregistroval příslušníky vietnamské národnosti v České republice?

Bylo to ještě před revolucí. Pracoval jsem v Českých Velenicích v dílně. Prováděli se tam opravy parních lokomotiv. Pracoval jsem tam jako mladý kluk přímo na provoze. Tehdy tam přišlo asi třicet Vietnamců, aby nám pomáhali s prací. Nebyli jsme moc nadšení, jsou to takové chrastítka. Věčně jsme za ně museli něco dělat. Prostě jen řekli, že to neumí nebo to neunesou a my jsme to museli dělat za ně. A protestovat jsme nesměli.

2. Myslíte, že mají nebo měli stejné podmínky pro plnohodnotný život v České republice, jako třeba mají Češi?

Myslím si, že před revolucí měli podmínky rozhodně lepší než my. Veškeré ubytování, oblečení, hygienické potřeby měli zdarma. Podnik jim všechno hradil. My jsme samozřejmě protestovat nemohli. Museli jsme si jich vážit, protože přijeli z takové dálky

pomoci našemu socialistickému státu a to je důležité poslání. Pamatuji si, že nám to dost vadilo. No a dnes, těžko říci, ale když vidím, v jakých luxusních autech si jezdí, tak se asi nebudou mít nějak špatně.

3. Znáte nějakého příslušníka Vietnamské národnosti osobně?

Ne, myslím, že neznám.

4. Pokud ano, můžete mi o něm něco říct - povahové rysy, způsob obživy atd.

(Vzhledem k předchozí odpovědi je otázka bezpředmětná)

5. Co si myslíte o vietnamské komunitě obecně?

Myslím, že jsou hodně uzavřeni. Nechtějí se přátelit s Čechy a ví proč. Zřejmě nechtějí, aby se vidělo dovnitř jejich komunity. Řekl bych, že jejich konání není tak úplně férové, tak na sebe neupozorňují, aby měli klid.

6. Na základě čeho se domníváte, že vznikl všeobecně známý fakt, že vietnamská komunita je považována za uzavřenou a nepřizpůsobivou?

Myslím, že je to právě proto, že se chtějí držet stranou. Drží se asi přísloví, co oko nevidí, to srdce nebolí. Když nevidíme, co všechno páchají, necháváme je v poklidu parazitovat na našem státu.

7. Co si myslíte o životní situaci a podmínkách Vietnamců žijících na území české republiky?

Jak už jsem řekl, vzhledem k tomu, v jakých autech si jezdí, tak si myslím, že jim to jejich obchodování vynáší docela slušně. Navíc se „montují“ do dalších nejrůznějších profesí, takže se jim nejspíš daří.

8. Na základě čeho, tak soudíte?

(Zodpovězeno v předchozí odpovědi)

9. Co si myslíte o páčání trestných činů Vietnamci na území české republiky?

Myslím si, že se tady hodně rychle zabydleli a páchají je čím dál tím častěji. Podle mě by se měli vrátit zpět do své země. Tady máme i tak spousty jiných živlů, díky, kterým máme strach chodit po ulicích. Každý by měl žít tam, kde je jeho skutečný domov.

10. Domníváte se, že důvody, proč se Vietnamci dopouštějí trestných činů, jsou stejné jako důvody, jež má kdokoliv jiný?

Myslím si, že ano. Světem hýbou peníze a ani v jejich případě to není nic jiného. V České republice si zvykli na něco, co by ve Vietnamu nikdy neměli. A víte jak to je, když zjistí, jak zachutnají peníze, začnou chtít víc a víc a až se kvůli nim budou schopní dopouštět třeba i trestných činů.

Respondent č. 2 - žena, 44 let, středoškolské vzdělání, státní zaměstnanec

1. Kdy jste poprvé zaregistrovala příslušníky vietnamské národnosti v České republice?

Myslím, že to bylo před revolucí, když jsem studovala ve Znojmě na střední pedagogické škole. Tehdy tam do továrny, už si nevzpomenu na jméno, přijelo asi dvacet Vietnamců. Myslím, že to bylo v rámci pomoci, kterou měli mezi sebou uzavřeny Česká republika s Vietnamem.

2. Myslíte, že mají nebo měli stejné podmínky pro plnohodnotný život v České republice, jako třeba mají Češi?

To není tak jednoduché říci, ale asi ano. Jen je to zřejmě stojí více námahy než Čechy. Vzhledem k tomu, že znalost jazyka není většinou moc dobrá, nemají zřejmě moc potuchy o způsobu fungování a chodu státu jako takového, tak to mají určitě těžší. Ale zároveň si myslím, že jsou velice pracovití a velice vynalézaví, takže si většinou poradí.

3. Znáte nějakého příslušníka Vietnamské národnosti osobně?

Ano, je to už nějakou dobu, co jsem měla přítelkyni, která si vzala za manžela Vietnamce. Nevím, zda jsou manželé pořád, ale když jsme s nimi byla v kontaktu, tak měli pěkný vztah.

4. Pokud ano, můžete mi o něm něco říct - povahové rysy, způsob obživy atd.

No, byl to hodný chlap. Takový trošku ušlápnutý. Myslím, že podnikal s oblečením, ale o své práci nikdy bliž nemluvil. Je zajímavé, že přestože žil v té době už delší dobu v Česku a měl Češku za manželku, nikdy nepřijal naše tradice, hodnoty atd. Snažil se

hodně dodržovat vietnamské tradice. Pokud manželka udělala něco po česku, on si to pro sebe udělal vietnamsky. Asi mu jeho domov pořád hodně chyběl.

5. Co si myslíte o vietnamské komunitě obecně?

Myslím si, že jsou velmi pracovití. Jen málo nás Čechů je skutečně tak pracovitých, jako jsou oni. Jinak, ale nevím, co bych o nich řekla. Pokud člověk nemá nikoho ve své blízkosti, jako třeba má přítelkyně, nemá ani možnost je poznat. Tím, jak jsou uzavření, nám to nedovolí.

6. Na základě čeho se domníváte, že vznikl všeobecně známý fakt, že vietnamská komunita je považována za uzavřenou a nepřizpůsobivou?

Nevím, jestli je správný termín nepřizpůsobiví. Pod termínem nepřizpůsobiví si představím jinou menšinu. Jen se domnívám, že naše kulturní rozdíly jsou natolik velké, že kromě pár opravdových výjimek, vlastně ani není možné najít nějak společnou řeč.

7. Co si myslíte o životní situaci a podmínkách Vietnamců žijících na území české republiky?

Tak to opravdu nevím. Teď už nejsme s mou přítelkyní v kontaktu a jiné Vietnamce neznám. Můžu si jen myslet, že to mají nejspíše o hodně těžší než my ostatní.

8. Na základě čeho, tak soudíte?

Myslím si to z toho důvodu, že si představuji, co bych prožívala já, kdybych přišla například do asijského státu, neuměla jazyk, nerozuměla kultuře a mentalitě a chtěla tam začít žít a pracovat.

9. Co si myslíte o páchání trestných činů Vietnamci na území české republiky?

Nevím. Je to těžké. Samozřejmě vím, že to není správné, ale zároveň si myslím, že se někdy mohli dostat do situace, kdy prostě nemají na výběr.

10. Domníváte se, že důvody proč se Vietnamci dopouštějí trestných činů, jsou stejné jako důvody, jež má kdokoliv jiný?

Určitě ano, jen někdy možná existují případy, kdy prostě nemají na výběr. Víc nevím, co bych k tomu řekla.

Respondent č. 3 - žena, 72 let, středoškolské vzdělání, starobní důchodce

1. Kdy jste poprvé zaregistrovala příslušníky vietnamské národnosti v České republice?

Bylo to před rokem 1989, kdy jsem pracovala jako hlavní účetní v jedné jihočeské továrně. Tehdy přišlo asi třicet vietnamských pracovníků na pomoc těm českým do provozu.

2. Myslíte, že mají nebo měli stejné podmínky pro plnohodnotný život v České republice, jako třeba mají Češi?

V době, kdy jsem pracovala jako hlavní účetní ve zmiňované firmě, tak rozhodně ano. Měla jsem možnost nahlédnout do jejich finančního ohodnocení, které bylo o něco málo vyšší než u ostatních kmenových zaměstnanců. A to nepočítám, že měli podnikem hrazeno ubytování, a že jim bylo nakupováno civilní oblečení, protože z Vietnamu přijeli jen s pár kousky oblečení. Jednou za tři měsíce jsme jim chystali podnikové bedny, kam si ukládali věci jako oblečení, demontovaná skládací kola a nevím co všechno, a to pak za podnikové náklady posílali do Vietnamu.

3. Znáte nějakého příslušníka Vietnamské národnosti osobně?

Ne, osobně žádného neznám a ani v době mé práce jsem s žádným z nich do nějakého osobnějšího kontaktu nepřišla. Drželi se hodně při sobě.

4. Pokud ano, můžete mi o něm něco říct- povahové rysy, způsob obživy atd.

(Vzhledem k předchozí odpovědi, je otázka bezpředmětná)

5. Co si myslíte o vietnamské komunitě obecně?

Domnívám se, že jsou hodně uzavření. Člověk nemá možnost je poznat nějak blíže. I když si myslím, že oni to možná ani nechtějí. Myslím si, že by se měli vrátit domů. Je ale pochopitelné, že se jim tady líbí, protože náš stát si nechá líbit úplně všechno. A oni toho zneužívají. Pěstují drogy, padělají zboží, a kdo ví, co ještě.

6. Na základě čeho se domníváte, že vznikl všeobecně známý fakt, že vietnamská komunita je považována za uzavřenou a nepřizpůsobivou?

Jak jsem již řekla, dělají to proto, že náš stát si nechává všechno líbit a oni by byli hloupí toho nevyužít. A když k sobě nikoho nepustí, mají na to alespoň patřičný klid.

7. Co si myslíte o životní situaci a podmínkách Vietnamců žijících na území české republiky?

Že se tu mají hodně dobře. Kdyby to tak nebylo, dávno by se vrátili domů. Každý normální člověk má ke svému domovu silný citový vztah, a když zůstává na jiném místě, většinou je to z nějakého důvodu. Takže si myslím, že se jim daří a proto v české republice zůstávají.

8. Na základě čeho, tak soudíte?

(Zodpovězeno v předchozí odpovědi)

9. Co si myslíte o páchání trestných činů Vietnamci na území české republiky?

No co, mají tady klid. Nikdo je neruší, tak by byli hloupí, kdyby toho nevyužili. Ve Vietnamu by si takhle žít zřejmě nemohli dovolit, takže to zkouší u nás a my se necháme.

10. Domníváte se, že důvody proč se Vietnamci dopouštějí trestných činů, jsou stejné jako důvody, jež má kdokoliv jiný?

To nevím, ale myslím si, že ano. Jak se to říká, kde je dovoleno, tam je dovoleno a oni toho pouze využívají.

Respondent č. 4 - muž, 29 let, pracovník mobilního dohledu Celního úřadu Brno

1. Kdy jste poprvé zaregistrovala příslušníky vietnamské národnosti v České republice?

Byl jsem ještě kluk a bydlel jsem v menším městě kousek od Brna, rozšiřoval se tam provoz jednoho závodu a zaregistroval jsem tam možná kolem deseti Vietnamců. V současné době je to, samozřejmě vzhledem k mé práci, mnohem častěji.

2. Myslíte, že mají nebo měli stejné podmínky pro plnohodnotný život v České republice, jako třeba mají Češi?

Je samozřejmě velice těžké odpoutat se od práce a tedy pohledu, který co by celník, na Vietnamce mám. Zřejmě je nutné podívat se na celou věc několika pohledy, a pokud by to měl být pohled obyčejného člověka, tak si myslím, že mají, ale až od doby po revoluci. Do té doby bylo o příslušníky vietnamské národnosti asi mnohdy postaráno lépe než o Čechy. Můj názor je ten, že to bylo tím, abychom si neudělali ostudu mezi komunistickými zeměmi. Proto také zámožnější Vietnamci, se kterými jsem měl někdy tu čest, jsou většinou ti, kteří zde žili ještě před rokem 1989. Ti, co přijíždějí v posledních letech, jsou mnohdy odkázáni jen sami na sebe. V tom to mají rozhodně těžší.

3. Znáte nějakého příslušníka Vietnamské národnosti osobně?

S některými jsem samozřejmě měl možnost mluvit blíže. Někteří rádi donáší na své „kolegy“ jen, aby měli sami pokoj. Ale do situace, abych šel s nějakým vietnamským příslušníkem třeba na pivo, jsem se nedostal. A vzhledem k mé práci, by to ani nebylo příliš vhodné.

4. Pokud ano, můžete mi o něm něco říct - povahové rysy, způsob obživy atd.

(Vzhledem k předchozí odpovědi, je otázka bezpředmětná)

5. Co si myslíte o vietnamské komunitě obecně?

Jak jsem již říkal, je hrozně obtížné se na jejich adresu objektivně vyjadřovat, vzhledem k mé práci. Ač bych to zřejmě neměl říkat, když si uvědomíme prvopočáteční myšlenku, kdy mnozí přijedou do cizí země, nechají ve Vietnamu celou rodinu, zadluží se naprosto

otřesným způsobem, aby zajistili lepší budoucnost svým blízkým, tak musím uznat, že jsou mnozí hodni obdivu. I když to možná znělo trochu naivně.

6. Na základě čeho se domníváte, že vznikl všeobecně známý fakt, že vietnamská komunita je považována za uzavřenou a nepřizpůsobivou?

Myslím si, že na tomto faktu nesou vinu jak Češi, tak sami Vietnamci. Naše kultura a způsob myšlení je natolik jiný, že vždy budou vznikat problémy. Nevidím, ale snahu ani z jedné strany, to nějak změnit.

7. Co si myslíte o životní situaci a podmínkách Vietnamců žijících na území české republiky?

Osobně si myslím, že ti, co zde žili v době před revolucí, vzhledem k mým pracovním zkušenostem, se mají velmi dobře. Ti, co přicházejí v posledních dvaceti letech, musí mít štěstí na lidi kolem sebe. Pokud nemají, většinou se to s nimi veze.

8. Na základě čeho, tak soudíte?

Na základě mých pracovních zkušeností. Dále bych se k tomu asi nevyjadřoval.

9. Co si myslíte o páchání trestných činů Vietnamci na území české republiky?

Tak to je, vzhledem k mému povolání, asi nejtěžší otázka. Trestné činy jsou trestné činy a ten, kdo je páchá, za ně musí být potrestán. V rámci Vietnamců si myslím, že by měl být kladem větší důraz na motiv a veškeré okolnosti páchání protiprávního jednání. Když se zpětně dozvídáme důvody, které vedly k takovému činu, s hrůzou zjišťujeme, že být v podobné situaci, zřejmě se zachováme stejně.

10. Myslíte si, důvody proč se Vietnamci dopouštějí trestných činů, jsou stejné jako důvody, jež má kdokoliv jiný?

Vzhledem k mé předchozí odpovědi nezbyvá než říct, že jak u koho. A je docela možné, že tento fakt funguje i u jiných menšin a skupin lidí.

5.7. Analýza rozhovoru za pomoci jejich kódování

„Kódování představuje operace, pomoci nichž jsou údaje rozebrány, konceptualizovány a opět složeny novými způsoby. Je to ústřední proces tvorby teorie z údajů.“⁷⁰

Do mé bakalářské práce jsem zvolil konkrétní způsob tzv. otevřeného kódování. *„Otevřené kódování je část analýzy, která se zabývá označováním a kategorizací pojmů pomoci pečlivého studia údajů.“⁷¹*

KATEGORIE

V rámci polostrukturovaných rozhovorů, které jsem vedl s výše zmiňovanými respondenty, jsem kódoval dané rozhovory tak, abych pak jevy, jež rozhovory obsahují, mohl následně roztřídit do několika kategorií. Dané kategorie, korespondují s tím, co bylo uvedeno v kapitole s názvem – Cíl výzkumu a prolínají se s celkovým tématem mé bakalářské práce.

Kategorie budou zpracovány v části rozhovorů s vietnamskými respondenty, v části s českými respondenty a následně budou zpracovány v hlavní kategorii.

Část s vietnamskými respondenty

Kategorie 1: „ Vztahy s českými spoluobčany...“

Všichni dotazovaní naprosto jednoznačně uvádějí, že přátele mezi Čechy nemají. Z výpovědí nejen verbálních, ale i neverbálních jasně vyplynulo, že jak Češi, tak Vietnamci nemají potřebu se vzájemně jakkoliv kontaktovat. Jakékoliv bližší kontakty v případě jednoho zmiňovaného respondenta vyústili až k rasově motivovaným slovním útokům. Pokud se vietnamští respondenti dostali do jakékoliv tíživé situace, vždy se spoléhali výhradně na členy své komunity.

---

⁷⁰ Strauss, A., Corbinová, 1999, s.39

⁷¹ tamtéž, s.43

Kategorie 2: „ Životní podmínky v České republice s vietnamského pohledu...“

Z rozhovorů se zmiňovanými respondenty jasně vyplynulo, že životní podmínky výše uvedených jsou velice ovlivněny pomocí členů své komunity. Jeden z respondentů uvedl, že pokud byl závislý pouze na agenturách a českých zaměstnavatelích, hraničily jeho životní podmínky s mezí únosnosti. Až po zásahu jednoho vietnamského občana se jeho situace stabilizovala. Dále všichni shodně uvádějí, že jejich práce na tržnici Olomoucká a s tím spjatý výdělek stačí pokrýt veškeré dluhy, studium případných dětí a skromné bydlení. Na nic jiného však prostředky nezůstávají.

Kategorie 3: „ Česká republika versus Vietnam...“

Z rozhovorů je naprosto evidentní, že všichni dotazovaní respondenti si k České republice nikdy nevytvoří žádný vřelejší vztah. Jejich odlišná mentalita a kultura je natolik spojuje s Vietnamem, že ani několik desítek let odloučení toto spojení nepřeruší. Všichni dotazovaní chápou Českou republiku jako příležitost a naději pro zlepšení života ve Vietnamu, nikoliv však jako nový domov. V jejich případě se jedná pouze o jakési dočasné řešení, které dříve nebo později skončí a oni se budou moci vrátit do svého skutečného domova.

Kategorie 4: „ Názor na trestnou činnost páchanou vietnamskými občany...“

Všichni dotazovaní respondenti shodně uvedli, že neznají nikoho ze svého okolí, kdo by se jakkoliv trestné činnosti dopustil. Zároveň však také shodně uvádějí, že pokud se Vietnamci něčeho takového dopustí, jedná se vždy o akt zoufalství. Hovoří o cizím prostředí, kultuře, jazyku a především nedostatku finančních prostředků, způsobenou obrovskými dluhy. Vzhledem k tíživé situaci připouštějí, že se Vietnamci mohou dopustit trestného činu. Často se to stává proto, že vietnamští občané naletí snáze pomoci, která je v mnoha případech nelegální. Ti, co „pomáhají“, mohou být často členy vietnamské komunity žijící zde již dlouho řadu let, znalí právních kliček a zákonů.

Část s českými respondenty

Kategorie 1: „Vztahy s vietnamskými spoluobčany...“

Tři ze čtyř uvedených respondentů uvádějí, že nejsou a nikdy nebyli v žádném bližším kontaktu s některým členem vietnamské komunity. Jakýkoliv bližší vztah považují za bezpředmětný a nic nepřinášející. Vietnamskou komunitu respektují jako takovou, ale nemyslí si, že je jakýkoliv důvod se do jejich menšiny vměšovat. Pouze jeden měl možnost být s jedním z nich v bližším vztahu, kdy jasně popisuje vietnamského občana jako normálního člověka se silnou orientací na svou kulturu, mentalitu a Vietnam jako takový. Zároveň však jako velice uzavřeného člověka v oblasti jeho pracovní činnosti.

Kategorie 2: „Životní podmínky Vietnamců s pohledu českých občanů...“

Většina z dotazovaných je toho názoru, že životní situace a podmínky Vietnamců v naší republice je dobrá a v některých případech i lepší, než jakou mají Češi. Důvody k takovému jejich názoru většinou vyplývají z dob socialismu, kdy vztahy České republiky a Vietnamu byli na jiné úrovni než dnes a Vietnamci byli v naší republice protěžováni. Nutno však podotknout, že z rozhovorů vyplynulo, že z nedostatku informovanosti a objektivity považují tento stav za přetrvávající i do dnešní doby. Často nemají o nějakých agenturách a zacházení s vietnamskými občany naprosto žádné informace a vycházejí z vizuálních faktů drahých aut na tržnici, aniž by znali hierarchii tržnice jako takovou. O skutečných prodejcích a jejich situaci většinou neví vůbec nic.

Kategorie 3: „Český názor na páchaní trestných činů vietnamskou komunitou...“

Na otázky týkajících se trestné činnosti Vietnamců, byly odpovědi, až na jednu, velmi různorodé a neucelené. Někteří se domnívají, že vietnamská komunita je klidnou, relativně ničím nezajímavou menšinou, na rozdíl od některých jiných menšin v naší republice. Například násilná trestná činnost spáchaná Vietnamcem na českém občani takřka neexistuje, proto se může jevit, jak vyplynulo z rozhovoru, že trestný čin je skutečně jako aktem bezvýchodné situace. Bohužel to však zároveň potvrzuje i fakt, že pokud se najde někdo z vietnamské menšiny, který se rozhodne finančně pomoci, a to za pomoci nějakého trestného činu, většinou má motiv jiný mnohem zistněnější než jen přežít.

HLAVNÍ KATEGORIE VYPLÝVAJÍCÍ Z VÝZKUMU

„ Sociální aspekty v souvislosti s životními podmínky v procesu páchaní trestných činů vietnamských spoluobčanů....“

Z veškerých zkoumaných materiálů, jež jsem měl k dispozici k vytvoření mé bakalářské práce, vzešla hypotéza, která je následně i potvrzena výzkumem provedeným s danými respondenty.

Je zcela evidentní, že trestné činnosti se dopouštějí naprosto veškeré skupiny vietnamských občanů bez ohledu na to, kdy do České republiky dorazili. Je však naprosto zjevné, že uzavřenost jejich komunity je zároveň ochrannou bariérou pro české občany, neboť drtivá většina protiprávního jednání se děje vně komunity. Samozřejmě pokud nepočítáme ekonomické trestné činy, daňové úniky atd., které se v konečné fázi dotýkají i občanů ČR jako jednotlivců.

Ovšem nejdůležitější věcí, která ze zkoumání materiálů a výzkumného šetření vyplynula, jsou právně ony zmiňované aspekty, jež k protiprávnímu jednání vedou. V tomto případě se skupiny Vietnamců rozcházejí. Socialistická éra znamenala pro občany Vietnamu jistotu bydlení, stravy a práce, čili oproti zemi odkud přišli, naprosto bezstarostný ráj. Převrat v roce 1989 znamenal v prvních několika letech nejen svobodu a demokracii, ale také ne zcela dokonalý a ucelený právní řád, čehož pracovití Vietnamci velice rychle využili a začali podnikat. Podnikání pro ně bylo relativně snadné, protože trhovectví a podnikání mají v krvi, zatímco Češi v tom krátce po revoluci nebyli zběhlí. Jejich rozsáhlé příbuzenské vztahy a semknutost se členy komunity jim velmi brzy poskytla živnou půdu pro obchodní styky s vietnamským podsvětím v Polsku, Německu a jiných evropských zemích. Velmi rychle si vybudovali postavení mezi svými a strádajíc majetek, korunku po korunce se drželi v ústraní, zatímco „nováčci“ přijíždějící do země s velkou vděčností pro ně pracovali. Situace, kdy se najednou stali rovnými se západními moderními podnikateli, v nich probudila obrovský pocit satisfakce, které se pochopitelně nechtěli vzdát.

Zatímco nově přichozí migranti přicházejí s naivními iluzemi a nadějí, jejich informace o České republice pochází buď z dob socialismu, nebo jsou naprosto nepravdivé a nadsazené, aby dali vydělat zprostředkovatelským agenturám. Pokud mají to štěstí a dostanou v České republice práci, podmínky na ubytování, mzdy a zacházení jsou často katastrofické. Zároveň zažívají obrovský kulturní šok, obrovský stesk

po rodině, přátelích, domově a všem pro ně známém a blízkém. V této chvíli jsou proto natolik poddajnými, že jsou schopni pro trochu jistoty udělat cokoliv. Pokud se pak ještě stane, že je ve zkušební době zaměstnavatel vyhodí, aby na jejich místo přijal další naivní Vietnamce, ocitají se bez práce, bez sociálního pojištění, znalostí jazyka, zákonů a bez možnosti návratů do vlasti díky astronomickým dluhům. Jsou proto snadným terčem svých zkušenějších krajanů, žijících tu ještě v dobách hluboké totality nebo vychytralých Čechů.

Toto jsou lidé, které bezpečnostní složky nacházejí v pěstírnách marihuany takřka v nelidských podmínkách, nebo prodávající padělky svých „pánů“.

Pokud noví migranti nemají rodinu a patřičné zázemí v České republice, a přesto přijdou vydělat peníze pro rodinu, která jim zůstala ve Vietnamu, ocitají se v bludném kruhu, ze kterého je často „vysvobodí“ až soudní nařízení – vyhoštění ze země a to v tom lepším případě.

Pokud bych měl shrnout šetření v pár větách, dá se říci, že za jeden z nejdůležitějších sociálních aspektů, jež vedou Vietnamce k páchání trestných činů, jsou skutečně životní podmínky nově příchozích migrantů a nadřazenost a manipulace krajanů, jež v zemi byli dříve.

„Menšina si musí sama zvolit svou budoucí roli, jakou chce hrát v majoritní společnosti, a poté se vydat na jasnou cestu dosažení toho cíle.“⁷²

Bohužel někdy je ten cíl pouze přežít, najíst se a mít kde hlavu složit a cesta k tomuto cíli bývá velmi složitá a pro některé mnohdy ještě složitější...

---

⁷² Šišková, Tatjana. 2001, s. 17

5.8. Axiální kódování

„Axiální kódování je upřesnění a spojování, seskupení kategorií a subkategorií identifikovaných při otevřeném kódování, popisy kontextu a utváření kódovacího paradigmatu.“⁷³

Paradigmatický model

(A)PŘÍČINNÉ PODMÍNKY → (B)JEV → (C)KONTEXT → (D)INTERVENUJÍCÍ
PODMÍNKY → (E)STRATEGIE JEDNÁNÍ A INTERAKCE → (F)NÁSLEDKY

První paradigmatický model, jehož grafické znázornění je na následující straně, bude popisovat situaci a aspekty páchaní trestných činů u Vietnamců žijících v České republice ještě před rokem 1989

---

⁷³ <http://slovník-cizích-slov.abz.cz/web.php/slovo/axialni-kodovani> dohledatelné ke dni 29.2.2012

Grafické znázornění:

Druhý paradigmatický model znázorňuje aspekty, jež vedou k páchání trestných činů nově příchozí vietnamské migranty

Grafické znázornění

5.9. Závěr výzkumného šetření

Cílem celého šetření obsaženého v mé bakalářské práci bylo potvrdit či vyvrátit hypotézy, které se prolínají celým obsahem práce.

Hypotéza č. 1- *Trestných činů se dopouštějí převážně nově příchozí Vietnamci, kteří neměli od začátku svého příjezdu rovné podmínky s těmi, kteří zde žili již před rokem 1989.*

Hypotéza č. 2 - *Nejdůležitějším sociálním aspektem pro páchaní trestných činů vietnamskou komunitou, která zároveň spojuje všechny aspekty dohromady, jsou naprosto nevyhovující životní podmínky, které zde nově příchozí vietnamští migranti mají.*

Z celého šetření, jež jsem provedl, tedy jasně vyplynulo následující. Přestože se vietnamská komunita nachází na území hostitelské země, dopouštějí se zde trestné činnosti bez ohledu na to v jaké situaci, a ve kterých letech do České republiky dorazili. Jen důvody, jež je k takovému chování vedou, jsou poněkud rozdílné.

Z materiálů i samotných rozhovorů zcela logicky vyplynulo, že uzavřenost komunity je jasně prokalkulovaná věc, která je spjatá nejen s rozdílností kultur, jazyka či myšlením, ale i nedohlédnutí do hierarchie, která v komunitě vládne.

Trestné činy, kterých se dopouštějí ti, co v prvních letech po pádu komunistického režimu začali podnikat, jsou velice bezcitné. Pro udržení si postavení neváhají využít lidí ze svých vlastních řad, kteří doplatili za neinformovanost a naivitu. Bohužel díky právě oné skryté anonymitě, jsou za tyto trestné činy většinou trestáni ti, kteří jsou nejvíce vidět. To znamená právě ti, neinformovaní a naivní, kteří nemají na výběr.

Potvrzení druhé hypotézy též není jednoznačné, neboť sociální a životní podmínky jsou skutečně nejčastějším důvodem páchaní trestné činnosti. Vietnamci se tímto způsobem snaží utéct z bezvýchodné situace, netýká se to však všech případů.

Z velké části je toto východisko používáno novými migranty, kteří přijeli zlákáni pracovními agenturami nebo nuceně lživými řečmi svých příbuzných a nečeká je tady nic jiného než utrpení z nevědomosti bez cesty zpět.

ZÁVĚR

V mé patnáctileté praxi celního úředníka jsem se setkal s mnoha příslušníky vietnamské komunity a s mnoha jejich příběhy a osudy. Vždy jsem se na tyto lidi díval pohledem profesionála, který vykonává svou práci. Možná i díky tomuto faktu jsem si zvolil téma mé bakalářské práce, abych si pohledů na vietnamskou komunitu vytvořil více. A jsem rád, že se mi to povedlo.

Díky této práci jsem měl možnost dostat se a přečíst si materiály vážící se k vietnamské komunitě, které bych si v normálním běžném životě asi nikdy neprostudoval. Měl jsem možnost poznat historické souvislosti, které vyformovali Vietnamce do dnešní doby i otřesné podmínky, které v jejich domovině vládou. Měl jsem možnost poznat způsoby a cesty, které podnikají v naději, že své rodině zajistí lepší život. Opouštěli děti, rodiče, manželky i manželé, aby vydělali peníze, které by ve Vietnamu nikdy nevydělali. Díky této své snaze se často dostávali až za hranice zákona, kde často dopláceli na to, že doufali a dělali vše pro lepší zítřky své rodiny. Jak již bylo výše uvedeno, celá práce byla koncipována tak, aby poodhalila nejen život Vietnamců ve své rodné zemi, ale i život, jež vedou zde v Čechách. Z mnohých médií a pochopitelně nejen z nich se dozvídáme o trestných činech, kterých se tato komunita dopouští takřka denně, proto jsem se dále zaměřil i na výzkum zahrnující vysvětlení důvodů, jež je k protiprávnímu jednání vedou. V rámci tohoto výzkumu jsem zjistil, že nejčastějšími důvody, jsou především neinformovanost a velice špatné sociální podmínky novodobých migrantů. S tímto zjištěním šel dále ruku v ruce fakt, že novodobí migranti jsou spíše bílí koně pro ty Vietnamce, kteří v komunitní hierarchii stojí úplně nejvýše a kteří přijeli do České republiky ještě před rokem 1989.

Tak jako v každé skupině lidí, tak i mezi vietnamskou komunitou jsou lidé „dobří“ a „zlí“, ale ať tak nebo tak, svým způsobem zaslouží obdiv. Nevím, jestli já nebo kdokoliv, koho znám by se jen tak sbalil a odjel do asijské země bez znalostí kultury, jazyka a práva a začal zde pracovat, protože mi pracovní agentura řekla, že mohu vydělat peníze pro svou rodinu, aby se jednou v životě měla lépe. Z tohoto pohledu si těchto lidí nesmírně vážím.

RESUMÉ

Mou bakalářskou prací jsem chtěl nahlédnout do osudů vietnamské menšiny žijící na území České republiky. Pohled na Vietnamce u nás je většinou poměrně jednostranný. Vidíme je jako usměvavé, věčně nerozumějící osoby prodávající od rána do noci zboží na svém stánku, ale jinak o těchto lidech nevíme a mnohdy ani nechceme vědět nic víc. Práce samotná je potom náhledem do historie, jež formovala vietnamský národ vně jeho domovského státu, ale i do historie navazování diplomatických vztahů se spřátelenými zeměmi. Touto prací jsem chtěl také poukázat na fakt, že uzavřenost vietnamské komunity není vina pouze Vietnamců. Většina Čechů vlastně ani nemá zájem o navázání jakéhokoli kontaktu s nimi. Nevíme takřka nic o jejich způsobu života, jejich kultuře, náboženském vyznání nebo třeba jen způsobu přicestování do ČR. Mám pocit, že naše česká povaha je nastavena tak, že sledujeme jen jejich přečiny, za které je odsuzujeme. Naprosto nás ale nezajímá, co toho bylo příčinou. Důležité je, že v danou chvíli má problémy někdo jiný, ale ne my. Možná, že i já jsem byl jedním z nich, ale tato práce mi otevřela oči. Poznal jsem Vietnamce jako lidi s mnohdy nešťastným životním příběhem a nejen pouze jako ty nechápavé osoby. Doufám, že nebudu jediný, koho tato práce alespoň v tomto ohledu změní.

SUMMARY

In my Bachelor Thesis I wanted to peep into fates of the Vietnamese minority living in the Czech Republic. View of the Vietnamese is mostly relatively one-sided in this country. We see them as smiling, always not comprehending people, who are selling goods in their shop since morning till night, but otherwise we don't know and often don't want to know anything more about these people. The Thesis itself is preview of the history, which formed Vietnamese nation in their native state, but also the history of the establishment of diplomatic relations with other friendly countries. In this thesis I wanted to point out the fact that the withdrawnness of the Vietnamese community is not only fault of Vietnamese people. Majority of the Czechs is really not interested in establishing of any contact with them. We virtually don't know anything about their way of life (lifestyle), their culture and religion or just about the way of their arriving in the Czech Republic. I think that our Czech nature is set up to monitor only their

delinquency and subsequently denounce them for it. But we don't really care what the cause of it was. It seems like the only important thing is that someone else has problems at the time, but not us. Maybe, I used to be one of those people, but this thesis opened my eyes. I got to know Vietnamese as people many times with unhappy life story and not only those dull people. I hope I will not be the only person who changes his mind after reading this thesis.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Zákony:

1. **Zákon č.40/2009 Sb.**, trestní zákoník
2. **Zákon č.353/2003 Sb.**, o spotřebních daních
3. **Zákon č.676/2004 Sb.**, o značení lihu
4. **Zákon č.634/1992 Sb.**, o ochraně spotřebitele

Literatura:

1. **Barša, P.** *Politická teorie multikulturalismu*, 1.vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999. 347 s., úvodní citát Roberta Huguese, ISBN: 808595847-X
2. **Fairbank, J. K.** *Dějiny Číny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998. 682 s., ISBN: 80-7106-249-9
3. **Glíž, J.** *Migrace-Průzkum podmínek dalšího vzdělávání a rekvalifikace migrantů v ČR*, BP, Brno: Masarykova univerzita, 2009
4. **Klinderová-Zbořilová, I.** *Vietnamská socialistická republika*. 1.vyd. Praha: Svoboda, 1987. 205 s.
5. **Lane, M.** *Rozhovory s Američany*. 1.vyd.Praha: Svoboda, 1971. 206 s., ISBN: 2509471
6. **Leontiyeva, Y., a kol.** *Menšinová problematika v ČR: komunitní život a reprezentace kolektivních zájmů*, 1.vyd.Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006, 95 s.,ISBN: 86-7330-098-2
7. **McNab, Ch.** *Historie vietnamské války*. 1.vyd. Praha: Brána, 2010. 256 s., ISBN: 978-80-7243-492-3
8. **Nguyen, K., V.** *Dejiny Vietnamu*. 1.vyd. Bratislava, 1978
9. **Nožina, M., Kraus, F.** *Kriminální síť ve vietnamské diaspoře. Případ České republiky*. 1.vyd. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009. 124 s., ISBN: 978-80-86506-82-1
10. **Paulík, M.** *Národnostní menšiny – aneb proč se nemluví o Vietnamcích*, DP, MU 2006
11. **Reichel, J.** *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha : Grada, 2009. 184 s., ISBN: 978-80-247-3006-6
12. **Rottman, G., L.** *Bojovníci Vietkongu*. 1.vyd. Brno: Press, 2008. 60 s., ISBN: 978-80-251-2082-8
13. **Sekot, A.** *Sociologické texty*. Brno, IMS 2004

14. **Strauss, A., Corbinová, J.** *Základy kvalitativního výzkumu*, 1999. 1.vyd. Boskovice: Albert, 196 s., ISBN: 80-8583-460-X
15. **Šišková, T.** *Menšiny a migranti v České republice*. 1.vyd. Praha: Portál, 2001. 188 s., ISBN-80-7178-648-9.25
16. **Sullivan, J.** *Vietnam*. Brno: Computer Press, 1.vyd. 2010, . 272 s., ISBN-978-80-251-2193-1
17. **Valášek, M.** *Vietnam dnešných dní*. Bratislava: Pravda, 1 vyd. 1978, 85 s. SÚKK-1338/I-74

Internet:

1. **<http://vietnam.asean.cz/clanek/834-vietnam-pruvodce-dejiny-vietnamu>**
dohledatelné ke dni 12.1.2012
-Zvolánek, P. *Vietnam průvodce: Dějiny Vietnamu*, 2010
2. **[http://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/Zprava migrace Vietnam.pdf](http://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/Zprava_migrace_Vietnam.pdf)**
dohledatelné ke dni 22.1.2012
-Pechová, E. *Migrace z Vietnamu do České republiky v kontextu problematiky obchodu s lidmi a vykořisťování*, 2007
3. **<http://migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2274071>**
dohledatelné ke dni 14.1.2012
-Hruška, P. *Debata o historii vietnamské migrace do Československa*, 2011
4. **<http://www.e-polis.cz/nezarazene-clanky/343-specifika-zivota-vietnamske-komunity-v-cr.html>**
dohledatelné ke dni 8.2.2012
-Blafková, M. *Specifika života vietnamské komunity v ČR*, 2009
5. **<http://www.klubhanoi.cz/view.php?cislocianku=2006071101>**
dohledatelné ke dni 14.1.2011
-Martínková, Š. *Chrastavské děti*, 2006
6. **<http://migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2148497>**
dohledatelné 14.1.2012
-Tungová, L. *Vietnamský tisk v ČR*, 2009
7. **[http://is.muni.cz/th/208734/pdf_b/Migrace .txt](http://is.muni.cz/th/208734/pdf_b/Migrace.txt)**
dohledatelné k 8.2.2012
-Glíž, J. *Migrace-Průzkum podmínek dalšího vzdělávání a rekvalifikace migrantů v ČR*, BP, Brno: Masarykova univerzita, 2009, s.13-16

8. **http://krajane.czu.cz/geografie-nab/doku.php?id=vietnamci_v_cechach**
dohledatelné ke dni 14.1.2012
-Pětioká, Cajthamlová. *Vietnamci v Čechách* [online] Hospodářská a kulturní studia, Provozně ekonomická fakulta ČZU v Praze, 2009
9. **<http://www.klubhanoi.cz/view.php?cislocclanku=2005040901>**
dohledatelné ke dni 8.2.2012
-Brouček, S. *Historie migrace z Vietnamu do Českých zemí*, 2005
10. **http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/predbezne_vysledky_scitani_lidu_domu_a_bytu_2011**
dohledatelné ke dni 5.2.2012
11. **http://www.cerme.cz/ukazka_stud_mat/04/Prilohy/delnici.pdf**
dohledatelné 23.1.2012
-Krebs, M.,Pechová E. *Vietnamští dělníci a dělnice v českých továrnách*, La Strada, 2008, s. 5, 17-25
12. **<http://www.migraceonline.cz/e-knihovna/?x=2132389>**
dohledatelné ke dni 5.2.2012
-Pechová, E. *Potkali se u Kolína: Reportáž o Vietnamských dělnících v Čechách*,2008
13. **http://www.studentsummit.cz/data/1260815070578ECOSOC_WTO_Slovnicek.pdf**
dohledatelné ke dni 14.2.2012
-Slovník pro vybrané pojmy pro ECOSOC A WTO
14. **<http://knihy.heureka.cz/dejiny-udatneho-ceskeho-naroda-a-par-bezvyznamnych-svetovych-udalosti-lucie-seifertova/poradna-otazka/51843/>**
dohledatelné ke dni 23.1.2012
- Křištof, R. *Konec zlatého deště*. 2010
15. **<http://www.rozhlas.cz/zpravy/spolecnost/ zprava/719740>**
dohledatelné ke dni 8.2.2012
- Bumba, J. *Nelegální obchod s alkoholem stát ročně připraví o miliardy korun*, 2010
16. **<http://www.celnisprava.cz/cz/crbrno/tiskove-zpravy/2012/Stranky/nezdaneny-alkohol-v-brnenske-vecerce.aspx>**
dohledatelné ke dni 10.2.2012
-Tisková zpráva Celní správy ČR
17. **<http://www.celnisprava.cz/cz/crbrno/tiskove-zpravy/2011/Stranky/dalsi-padelatelska-dilna-na-jizni-morave.aspx>**
dohledatelné ke dni 10.2.2012
-Tisková zpráva Celní správy ČR

18. **<http://www.policie.cz/clanek/zprava-o-cinnosti-uooz-za-rok-2007.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>**
dohledatelné ke dni 24.1.2012
- Zpráva o činnosti ÚOOZ za rok 2007
19. **<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/nguyen-thi-thuy-duong.php?itemid=2602>**
dohledatelné ke dni 8.2.2012
- Nguyen, T., T., D. *Dvojí život banánových dětí*, 2008
20. **[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/73003F7F2C/\\$File/c06s07t.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/73003F7F2C/$File/c06s07t.pdf)**
dohledatelné ke dni 15.11.2011
- Tabulka Českého statistického úřadu
21. **<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10267494875-bananove-deti/>**
dohledatelné ke dni 14.2.2012
Ryšavý, M., TV dokument: *Banánové děti*, 2009
22. **<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/axialni-kodovani>**
dohledatelné ke dni 29.2.2012